

GMINY BLOKUJĄ RÓWNĄ KONKURENCJĘ

Aktualności: Ekspansja na wschód - spółki w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego powstają na Ukrainie

Gospodarka wodno-ściekowa: Uzbrojeni na przyszłość – zakłady wodno-ściekowe w Tettau zaczynają pracę

Gospodarka recyklingowa: Makulatura – wartościowy surowiec

Ludzie: Rekordowy wynik – Po raz pierwszy ilość uczniów przekroczyła 1.000 osób

spis treści

EKSPANSJA NA WSCHÓD - SPÓŁKI W MODELU PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO POWSTAJĄ NA UKRAINIE

W ukraińskim mieście przemysłowym Zaporozhzhia REMONDIS wraz z Miastem i firmą OLF Ltd. założył największą spółkę w modelu PPP w historii przedsiębiorstwa. Jest to ważny krok na drodze do dalszej ekspansji w Europie Wschodniej.

Strona 10

KRYTYKA NIEMIECKIEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ

Jakość jest znakomita, struktura wadliwa: Instytut badawczy info-Institut krytykuje rozdrobnienie niemieckiej gospodarki wodno-ściekowej. Tylko w zakresie zaopatrzenia w wodę działa na terenie Niemiec 7.000 przedsiębiorstw. W konkurencji na arenie międzynarodowej nie mają one żadnych szans. **Strona 22**

MAKULATURA – WAŻNY SUROWIEC

Mieszkańcy Republiki Federalnej zebrali w zeszłym roku 15,5 miliona ton makulatury. Stare gazety, zeszyty szkolne i kartony po butach są surowcem do produkcji nowych wyrobów z papieru i tektury. REMONDIS aktualności pokazuje, jak funkcjonuje obieg materiałowy. **Strona 30**

AKTUALNOŚCI:

- 4 Równa konkurencja między gospodarką komunalną i prywatną
Komentarz Prezydenta BDI Jürgena R. Thumanna
- 6 Nierówne warunki konkurencyjne uniemożliwiają rzetelne porównanie cen
- 10 Partnerstwo publiczno-prywatne z Zaporozhem jest faktem
- 14 Wejście w nowe czasy – REMONDIS na Węgrzech
- 16 Skuteczny model w Polsce
- 18 Minister Środowiska Gabriel zwiedza Lippewerk
- 20 Dramatyczne wolne moce przerobowe w zakresie termicznego przekształcania odpadów

REMONDIS / GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

- 22 Niemiecka gospodarka wodno-ściekowa: znakomita jakość, marna struktura
- 24 Konkurencja w zakresie wody z wodociągów jak wody mineralnej – komentarz Andreasa Bankampa
- 26 Najczystsza woda z Tettau
- 28 Gemünden oszczędza koszty dzięki REWMONDIS
- 29 REMONDIS Aqua zawiązuje partnerstwo w Polsce

REMONDIS – GOSPODARKA RECYKLINGOWA

- 30 Makulatura – ważny surowiec
- 33 Inspekcja w rafinerii
- 34 Ochrona środowiska wymaga międzynarodowej współpracy
- 37 Opel zlecił REMONDIS prowadzenie gospodarki odpadami w swoich zakładach
- 38 Próba ciśnienia w kotle: pierwsza próba udana
- 38 Znakomite paliwo chroni klimat
- 38 MUEG oczyszcza jezioro Teer w Słowenii
- 39 Recykling tworzyw sztucznych chroni rezerwy ropy naftowej
- 39 TSR rozwija się na wschodzie

LUDZIE

- 40 Po raz pierwszy ponad 1.000 uczniów
- 42 Portret przedsiębiorstwa: REMONDIS w Nordharz

Impressum

Wydawca: REMONDIS AG & Co. KG, Brunnenstraße 138, D-44536 Lünen
 Tel.: +49 (0) 23 06/106-525, Telefax: +49 (0) 23 06/106-533, www.remondiss.com, info@remondiss.com
 Redaktor naczelny: Katja Dartsch, Marek Pływaczyk
 Opracowanie graficzne: www.atelier-14.de Druk: Lonnemann, Selm

Egbert Tölle
Członek Zarządu REMONDIS

OD ZARZĄDU

Drogie czytelniczki, drodzy czytelnicy!

Nasze przedsiębiorstwo dużymi krokami zmierza ku przyszłości. Jako innowacyjny usługodawca codziennie wyznaczamy nowe kierunki – na rynkach poprzez dywersyfikację obszarów działania, a w rejonach, w których zamierzamy rozpocząć działalność, poprzez skuteczne projekty ekspansyjne.

Nasze zaangażowanie na nowych rynkach opiera się na kreatywnej mieszance doświadczenia i odwagi do podejmowania nowych wyzwań, na dostosowywaniu się do reguł tych rynków i na ludziach, którzy je kształtują. Dla nas priorytetem są zawsze zapotrzebowania klientów.

Aby skutecznie podejmować nowe wyzwania potrzebujemy przede wszystkim równych warunków konkurencyjnych, silnych regulacji międzynarodowych, dobrze wykształconych pracowników oraz palety usług najwyższej klasy, która przekona naszych klientów. O tych wszystkich wyznacznikach sukcesu przeczytacie Państwo w tym wydaniu „REMONDIS aktualności”: Prezydent BDI R. Thumann (s. 4) oraz wielu innych ekspertów wypowiadają się na temat zagrażającego zaniku konkurencji w wyniku tendencji do upaństwowiania działalności. Wszyscy oni dzielą nasze przekonanie, że tylko konkurencja na równych warunkach i z takim samym ryzykiem doprowadzi do wspólnego dobra w dłuższym okresie czasu (s.6).

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) jest skutecznym modelem przy realizacji dużych zadań infrastrukturalnych. Według nowego studium, opracowanego przez Ernst&Young, co trzecie miasto niemieckie planuje prywatyzację. Na Ukrainie założyliśmy największą spółkę w modelu PPP z partnerem komunalnym w mieście Zaporozże, liczącym ponad 900.000 mieszkańców. Jest to wynik naszej konsekwentnej strategii rozwoju, czego przykłady z Polski, Węgier i właśnie Ukrainy możecie Państwo znaleźć na łamach tego magazynu.

Realizacja strategii rozwoju odbywa się przy pomocy młodych ludzi, którzy u nas zdobyli wykształcenie – fachowców, zorientowanych przede wszystkim na rynek!

Także w tym roku znacznie przekroczyliśmy nabór i w tym roku w grupie REMONDIS zdobędzie wykształcenie ponad 1.300 młodych ludzi. Wszystkich uczniów serdecznie witamy i życzymy „wielu sukcesów”! (s. 40). Przyczyniają się oni do tego, że także w przyszłości ludzie będą mówić o „pierwszorzędnym przedsiębiorstwie”, jak będą rozmawiać o REMONDIS. Tak jak to zrobił minister środowiska Gabriel podczas swojej wizyty w Lippewerk (s. 18).

Wasz

Egbert Tölle

Komentarz

Równa konkurencja między gospodarką komunalną i prywatną

KOMENTARZ GOŚCIA MAGAZYNU PREZYDENTA BDI JÜRGENA R. THUMANNA

W zakresie świadczenia usług przez państwo na rzecz obywateli zauważamy wyraźną zmianę. Pod nieprecyzyjnym pojęciem zbiorczym „zabezpieczenie bytu” oznaczającym usługi, które wcześniej realizowane były przez administrację terenową i gminy, a teraz coraz częściej wykonywane są przez przedsiębiorstwa prywatne. Tak powinno być, ponieważ działalność gospodarcza nie jest zadaniem władz publicznych. Dlatego tak ważne jest stworzenie równych warunków konkurencyjnych dla przedsiębiorstw komunalnych i prywatnych.

Jürgen R. Thumann, Prezydent BDI (Federalnego Zrzeszenia Niemieckiego Przemysłu)

Gospodarka prywatna już w wielu dziedzinach pokazała, że potrafi świadczyć usługi znacznie wydajniej niż przedsiębiorstwa sektora publicznego. Prywatne przedsiębiorstwa świadczą usługi wysokiej jakości po atrakcyjnych cenach rynkowych, ponieważ one – inaczej niż przedsiębiorstwa sektora publicznego – są pod ciągłą presją konkurencji, co wymusza stałą poprawę i optymalizację usług. Z tego punktu widzenia należy z troską patrzeć na to, jak np. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej konkurencja jest otwarcie „żądana” przez międzygminne zlecenie sobie nawzajem usług, bez konieczności organizowania przetargów. Prywatni oferenci przy tym sposobie postępowania są z góry wykluczeni z zamówień publicznych. To osłabia regionalną strukturę gospodarczą i w rezultacie obciąża kieszenie obywateli.

Co prawda gminy mają wolny wybór, czy kooperować ze sobą i świadczyć usługi. Jeżeli chodzi jednak o usługi rynkowe jak zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków lub wywóz i zagospodarowanie odpadów, powinno odbywać się to na zasadzie konkurencji przetargowej: Bo dopóki kooperacja międzygminna nie będzie podlegała zamówieniom publicznym, tzn. nie będzie pod presją konkurencji, będzie to miało odczuwalny wpływ na istnienie konkurencji i groziło ograniczeniem dostępu do rynku lub jego całkowitym

zamknięciem. Konkuruje ze sobą oferty prywatnych przedsiębiorstw pozostają nie uwzględnione. Brakuje przesłanek do wydajnego i oszczędnego wykonywania zadań.

Szczególnie w przypadku rozrastania się celowych związków międzygminnych należy zapobiegać niszczeniu konkurencji. Tradycyjna rola celowych związków międzygminnych staje się coraz bardziej wypaczona i wykorzystywana do zabezpieczania przywilejów uczestników rynku. W ten sposób celowe związki międzygminne są wykorzystywane i służą jako instrument przeciwko kapitałowi prywatnemu. To należy zmienić. Ja zabiegam o to, aby komunalne międzygminne związki celowe podlegały takim samym konkurencyjnym regulacjom prawnym jak oferenci prywatni. Zasadniczo powinny obowiązywać takie reguły: Tam, gdzie jest funkcjonujący rynek, na którym trzeba świadczyć usługi, i nie zachodzi konieczność ich upaństwowienia, państwo powinno się wycofać!

Dalszym elementem nierównej konkurencji jest odmienne traktowanie podatkowe (VAT) przedsiębiorstw sektora publicznego i prywatnego. Jeżeli prywatni przedsiębiorcy chcą wygrać przetarg, muszą przy takim samym zakresie usług przedłożyć ofertę z ceną niższą o z reguły 19 procentowy podatek VAT. To nierówne traktowanie przeczy prawnym za-

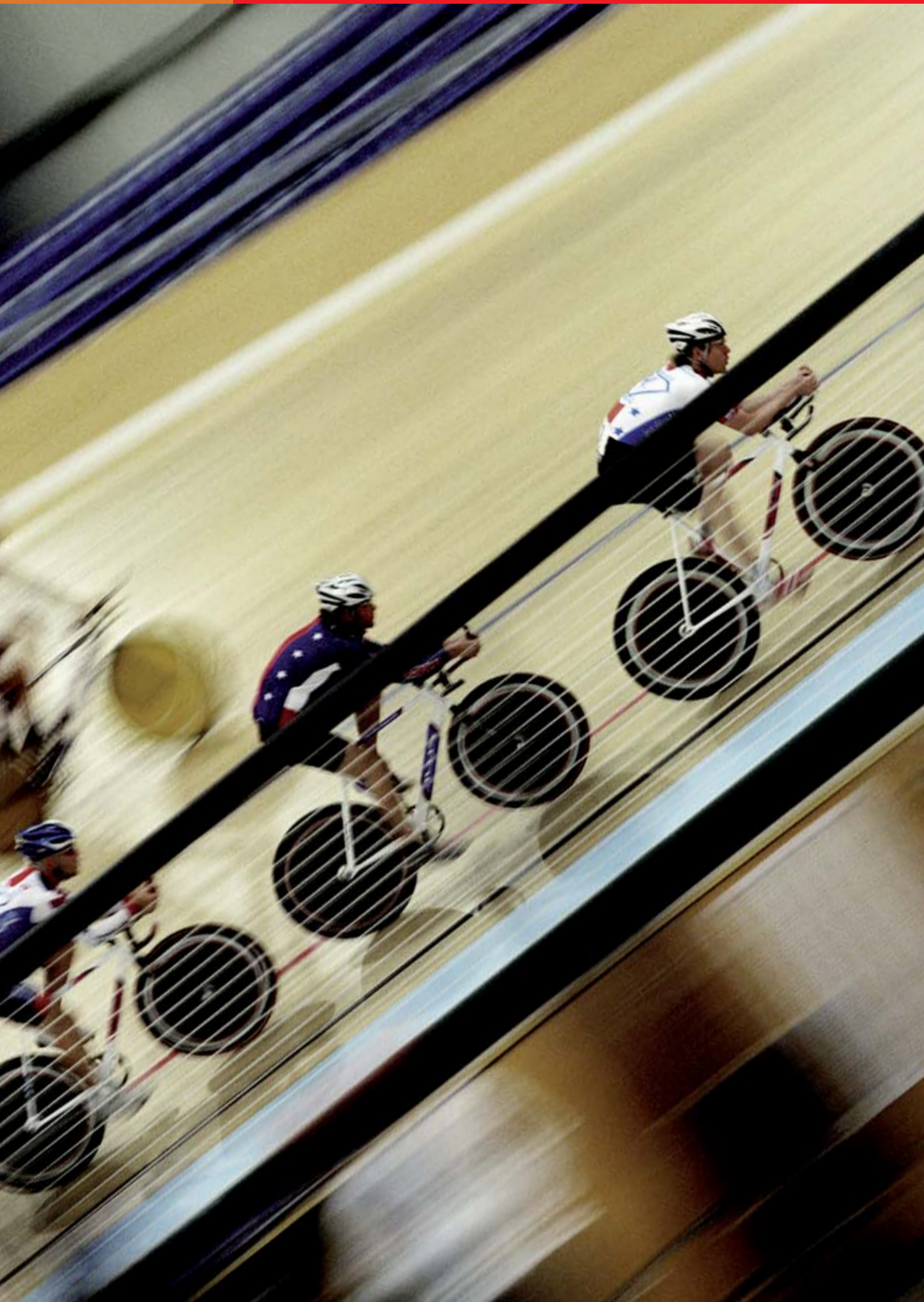
sadom unijnym! Szczególnie w gospodarce recyklingowej dochodzi przez to do niesprawiedliwego ustawiania poprzeczki dla przedsiębiorstw prywatnych na drodze dostępu do rynku. Równe traktowanie podatkowe jest nieodzowne! Przywileje w zamówieniach publicznych i podatkowe przedsiębiorstw komunalnych muszą jak najszybciej zostać zlikwidowane, aby umożliwić funkcjonowanie rynku na zasadach równej konkurencji. Politycy powinni podjąć właściwe działania, aby usunąć przeszkody dla przedsiębiorstw prywatnych i zatroszczyć się o to, aby zapanowały uczciwe i przejrzyste zasady rynkowe, co ostatecznie wszystkim wyjdzie na dobre.

Dane osobowe

- urodził się w 1941 r. w Schwelm/Westfalia
- wykształcenie: handel hurtowy i zagraniczny
- 1960 przejęcie i rozbudowa rodzinnego przedsiębiorstwa Thumann Stahl-Service Center
- 1966 wejście do grupy Hille&Muller (walcownia), potem osobiście odpowiedzialny wspólnik i prezes Zarządu
- 1978 założenie Heitkamp&Thumann KG, Dusseldorf
- od 1991 członek prezydium BDI
- 2000-2005 przewodniczący komisji BDI do spraw uregulowania konkurencji
- od stycznia 2005 Prezydent Federalnego Zrzeszenia Niemieckiego Przemysłu (BDI)

Ekspert gospodarczy wychodzą z założenia, że Unia Europejska wkrótce zlikwiduje nierówne traktowanie przedsiębiorstw prywatnych i komunalnych.

„Tam, gdzie jest funkcjonujący rynek, na którym trzeba świadczyć usługi, i nie zachodzi konieczność ich upaństwowienia, państwo powinno się wycofać!” Jürgen R. Thumann, Prezydent BDI

„Im bardziej wolna jest gospodarka, tym bardziej jest ona społeczna”. Ludwig Erhard (*04.02.1887 – 05.05.1977), były kanclerz Republiki Federalnej Niemiec

Konkurencja

Nierówne warunki konkurencyjne uniemożliwiają rzetelne porównanie cen

10 EKSPERTÓW ŻĄDA RÓWNYCH WARUNKÓW KONKURENCYJNYCH

Kto robi to lepiej: państwo czy gospodarka prywatna? O problemie tym żywo dyskutuje się w branży gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej. Temat jest nacechowany ideologicznie i emocjonalnie. W przypadku hasel takich jak „Woda nie jest towarem” rzeczowe argumenty szybko schodzą na dalszy plan. REMONDIS aktualności pozwolił wypowiedzieć się 10 ekspertom, którzy opowiadają się za uczciwą konkurencją.

01. ----- Rząd Nadrenii-Westfalii: Dostrzeżono zalety prywatnych oferentów

Rząd Nadrenii-Westfalii nadal stawia na prywatyzację. Wraz z planowaną zmianą regulaminu gmin (prawo gospodarki gminnej, paragraf 107) komunalnym przedsiębiorstwom gospodarki odpadami będzie znacznie trudniej podejmować działalność gospodarczą poza obszarem ich gminy. Mogą to robić tylko wtedy, gdy w wyniku przetargu okaże się, że gmina wykona zadanie lepiej niż prywatna osoba trzecia. Gabinet i Landtag zaakceptowali nowelizację ustawy już w pierwszym czytaniu. Oświadczenie frakcji FDP: „Władze gminy powinny skoncentrować się na głównych zadaniach publicznych dot. zabezpieczenia warunków bytowych, zamiast z pieniędzmi płatników i ryzykiem odpowiedzialności podatników kłusować w obszarach działalności prywatnych przedsiębiorstw.”

„Nierówne traktowanie podatkowe państwa zagraża funkcjonującemu rynkowi gospodarki odpadami.”
Dr. Herbert Feger, przewodniczący Izby Przemysłowo-Handlowej Kolonii

02. ----- Dr Herbert Feger, przewodniczący Izby Przemysłowo-Handlowej Kolonii: Korzyści podatkowe dla państwa prowadzą do utraty wydajności

Rynek gospodarki odpadami jak najbardziej jest rynkiem funkcjonalnym, w którym prywatne przedsiębiorstwa prezentują w konkurencji cen i usług wydajne i innowacyjne

rozwiązania, argumentuje Feger. I dalej: „Korzyści podatkowe oferentów państwowych w tym obszarze prowadzą do utraty wydajności, ponieważ nie opodatkowani oferenci z powodu tejże korzyści podatkowej mają mniej motywacji do tego, aby prowadzić przedsiębiorstwa w sposób bardziej konkurencyjny i ekonomiczny.” Dlatego upaństwowienie tych zadań jest „gorzką porażką dla gospodarki rynkowej”. →

„Wychodzę z założenia, że Unia Europejska prędzej czy później wykorzysta swoje możliwości, aby stworzyć równouprawnienie podatkowe w obrębie Wspólnoty Europejskiej”. Christa Thoben, Minister Gospodarki Nadrenii i Westfalii

03. ----- **Christa Thoben, minister gospodarki Nadrenii-Westfalii: w UE wymagane jest równe traktowanie podatkowe**

Christa Thoben angażuje się w promowanie rzetelnych warunków konkurencyjnych w gospodarce wodno-ściekowej i recyklingowej. „Do tego należy także równe traktowanie - z punktu widzenia podatków - komunalnych i prywatnych usługodawców w zakresie wywozu odpadów. Dlatego będę wspierać dążenia, które skierowane są na równe traktowanie podatkowe w tym obszarze” obiecała pani minister w maju Izbie Przemysłowo-Handlowej. „Poza tym wychodzę z założenia” tak mówi Thoben, że „także Unia Europejska prędzej czy później wykorzysta swoje możliwości, aby stworzyć równouprawnienie podatkowe w UE.”

04. ----- **Centrala konsumentów: subwencje poprzeczne obszarów deficytowych prowadzą do silnych różnic w opłatach**

Centrala konsumentów stwierdziła podczas porównania przeprowadzonego w całych Niemczech, że różnice w opłatach za wywóz śmieci sięgają do 500 % w gminach, mimo iż nie znaleziono rzeczowych przyczyn takiego stanu. Według ekspertów, przyczyną tak dużych wahań są nierzadko subwencje poprzeczne deficytowych obszarów komunalnych, jak komunikacja miejska czy pływalnie kryte.

05. ----- **Dr. Wolfram Birkenfeld, sędzia Federalnego Trybunału Finansowego a.D. und prawnik: regulacja podatku VAT jest niezgodna z prawem europejskim**

Prywatne przedsiębiorstwa gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej muszą płacić podatek VAT, suwerenne przedsiębiorstwa komunalne nie. Jest to niezgodne z prawem europejskim, twierdzą prawnicy. Dr Birkenfeld potwierdza: konkurencja jest niszczonej tam, gdzie państwo świadczy odbiorcom końcowym usługi równe tym, które świadczą firmy prywatne, z tym, że klienci w jednym przypadku muszą płacić VAT a w drugim nie. Ponieważ końcowi odbiorcy nie mają prawa do odliczenia naliczonego podatku VAT, usługa prywatnego oferenta byłaby droższa o całą kwotę podatku VAT.

06. ----- **Związek Komunalnej Gospodarki Odpadami i Sprzątania Miasta (VKS): uprzywilejowanie zakładów komunalnych w zakresie VAT nie do utrzymania na dłuższą metę**

Nawet VKS wychodzi z założenia, że uprzywilejowanie komunalnej gospodarki odpadami w zakresie podatku VAT nie będzie trwać wiecznie. Przyznała to wobec prasy przewodnicząca Karin Opphard w czerwcu podczas sympozjum zarządu gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej. Jeżeli przywilej upadnie, komunalne firmy będą musiały

„Woda w Niemczech jest zbyt droga w porównaniu do Unii Europejskiej. Należy stworzyć w tym zakresie konkurencję, wtedy ceny obniżą się.”

Harald Schledorn, Związek Podatników Nadrenii-Westfalii

walczyć o swoją pozycję na rynku na równych warunkach konkurencyjnych.

07 -----

Związek Podatników:

Prywatyzacja obniży opłaty, konsumenci zaoszczędzą

Związek Podatników krytykuje to, że gminy coraz częściej biorą wywóz odpadów w swoje ręce – często na koszt konsumentów. Roczne porównanie opłat pomiędzy ok. 400 miastami i gminami w Nadrenii-Westfalii pokazuje, że poprzez przetarg na usługi opłaty można obniżyć. Jako przykład Harald Schledorn ze Związku Podatników podaje, że w Telgte, od momentu prywatyzacji, opłaty zostały obniżone o 35 %, w Nordkirchen o 20% a w Wenden o 23 %. We wszystkich trzech gminach REMONDIS otrzymał zlecenie wywozu śmieci. Wniosek eksperta ds. opłat, Harald Schledorna: „Poprzez przetargi można zaoszczędzić.”

08 -----

Federalny Związek Niemieckiej Gospodarki Odpadami (BDE): skargi przeciwko przywilejom podatkowym

BDE złożył w czerwcu skargę do Komisji Europejskiej na uprzywilejowanie podatkowe gminnych przedsiębiorstw gospodarki odpadami. To nierówne traktowanie narusza europejską dyrektywę dot. systemu podatkowego w zakresie VAT, twierdzi BDE. Zgodnie z prawem europejskim publiczne i prywatne przedsiębiorstwa musiałyby obowiązkowo być równo traktowane. „Chcemy, aby nasze usługi były obiektywnie porównywalne z usługami przedsiębiorstw komunalnych.”, twierdzi Związek.

09 -----

Jürgen R. Thumann, przewodniczący BDI: presja konkurencji prowadzi do lepszych usług

Prywatne przedsiębiorstwo niekoniecznie jest lepsze, mówi Thumann. Doświadczenie pokazuje jednak, że gospodarka prywatna świadczy usługi wysokiej jakości po atrakcyjnych cenach, z reguły znacznie bardziej wydajnie niż przedsiębiorstwa państwowe. „Inaczej niż przedsiębiorstwa państwowe, gospodarka prywatna jest pod stałym naciskiem konkurencji, który prowadzi do ciągłego ulepszania usług”, mówi prezydent BDI.

10 -----

Norbert Rethmann, przewodniczący Rady Nadzorczej Rethmann AG & Co. KG: prywatni usługodawcy są lepszą alternatywą

Dlaczego usługi gospodarki wodno-ściekowej i recydingowej leżą w obszarze zabezpieczenia warunków bytowych? „Z punktu widzenia gospodarki narodowej jest to błędne.” mówi Rethmann: „Zadania dot. opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w artykuły spożywcze czy produkcja napojów nie są przecież zaliczane do zabezpieczenia warunków bytowych.” Wszędzie tam, gdzie osoba trzecia może świadczyć porównywalnie dobre usługi, powinny także one być naprawdę przez nią świadczone. „Gminy takie jak miasto Bergkamen i powiat Rhein-Sieg-Kreis, które ponownie upaństwowiły usługi, wybrały drogę transakcji inhouse: Boją się przetargu i nie dają konkurencji żadnej szansy. Prywatni oferenci nie mogli udowodnić swojej konkurencyjności, pomimo że w innym miejscu już udowodnili, że potrafią zaoszczędzić koszty z pomocą nowoczesnej techniki i logistyki, na czym ostatecznie zyskują obywatele.

(zestawienie sporządzone przez Katję Dartsch)

„Wszędzie tam, gdzie prywatni usługodawcy świadczą usługi przynajmniej tak samo dobre, gminy powinny stworzyć warunki dla równej konkurencji.” Norbert Rethmann, przewodniczący rady nadzorczej Rethmann AG & Co. KG

Ukraina

Założono spółkę w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) z miastem Zaporozże. Pełna obsługa 900.000 mieszkańców

REMONDIS KONTYNUUJE EKSPANSJĘ NA WSCHÓD ZAKŁADAJĄC NOWĄ SPÓŁKĘ NA UKRAINIE

REMONDIS nadal rozwija się w kierunku na wschód i od tej pory jest obecny także na Ukrainie: Wejście na rynek nastąpiło w dniu 15 sierpnia 2007 wraz z założeniem największej dotychczas spółki w modelu partnerstwa publiczno-prawnego (PPP) w historii przedsiębiorstwa. Razem z miastem Zaporozże i firmą OLF Ltd. REMONDIS założyła jako udziałowiec większościowy REMONDIS Saporoshje GmbH.

Nowa spółka w największym pod względem powierzchni państwie Europy zatrudnia ponad 300 pracowników. W firmie wykorzystywanych jest ponad 180 pojazdów i urządzeń do wywożenia odpadów komunalnych i przemysłowych, surowców i ścieków oraz pielęgnacji terenów zielonych, a także letniego i zimowego utrzymania ulic.

Lokalizacja gospodarcza z dużym potencjałem

Miasto Zaporozże leży ok. 500 km od stolicy, Kijowa. Z ok. 900.000 mieszkańcami należy do sześciu największych miast Ukrainy. W logistycznie dobrze rozwiązanym mieście osiedliły się liczne przedsiębiorstwa przemysłu ciężkiego, aluminiowego i chemicznego. Dochodzą do tego firmy z przemysłu samochodowego i motoryzacyjnego, Na

„Dla długotrwałego wzrostu, właśnie w rozkwitających państwach wschodnioeuropejskich droga poprzez PPP jest zdecydowanie efektywna.”

Egbert Tölle, zarząd REMONDIS AG &Co. KG

pobliskiej rzece Dniepr znajduje się ponadto największa centralna hydroelektrownia na Ukrainie.

Dobrobyt w Zaporozżu rośnie – tak jak prawie wszędzie na Ukrainie. Zgodnie z raportem Frankfurter Allgemeine Zeitung dochód mieszkańców Ukrainy w pierwszych czterech miesiącach roku wzrósł o 10,5 procent. Pobudziło to →

- zachowania konsumenckie – jednak wraz ze wzrastającą sprzedażą towarów rosną także ilości odpadów. Eksperti zakładają roczny wzrost w wysokości 10 milionów ton odpadów komunalnych w całym kraju. Jednak selektywna zbiórka odpadów do tej pory nie ugruntowała swojej pozycji na Ukrainie. Ma się to zmienić, a sortowanie odpadów stanie się czymś oczywistym.

Ponieważ miasta Hamburg, Monachium i Berlin jak do tej pory nie są otwarte na udział partnerów prywatnych, Zaporozie jest największą spółką w modelu PPP z udziałem REMONDIS, przed takim miastami jak Frankfurt, Szczecin, Poznań, Düsseldorf i Oberhausen.

Partnerstwo publiczno-prywatne jako model idealny

W czasach rosnących cen surowców i rosnącego obciążenia środowiska w tym mieście przemysłowym zagościł proces przemiany. Głośne stają się opinie, które nie chcą składowania odpadów na ukraińskich wysypiskach, najczęściej niedostatecznie uszczelnionych, a zamiast tego żądają odzyskiwania surowców. Na tym tle rząd uchwalił już „Program postępowania z odpadami stałymi”, który przewiduje zarządzanie odpadami przyjazne dla środowiska. Jednak gminy nie mają dostatecznej bazy logistycznej, nie mają nowoczesnych urządzeń sortowniczych i kompostowni, bezpiecznych wysypisk oraz technicznego know-how. Na podstawie nowego programu rządowego firma OLF Ltd. wprowadziła już w zeszłym roku selektywną zbiórkę odpadów w Zaporoziu. Teraz to przemysłowe miasto wraz ze swym nowym partnerem REMONDIS stanie się przykładem dla całej Ukrainy w zakresie gospodarki odpadami przyjaznej dla środowiska. REMONDIS ma nadzieję, że w

REMONDIS w Europie Wschodniej

Niedawno REMONDIS przejął grupę Otto na Węgrzech wraz z jej spółkami w modelu PPP i stał się tym samym jednym z największych przedsiębiorstw węgierskiej gospodarki odpadami (patrz strona 14). W Polsce REMONDIS jest już liderem na rynku (patrz strona 16). Inne kraje Europy Wschodniej, w których prowadzi działalność REMONDIS, to Słowacja i Czechy.

przyszłości powstaną na Ukrainie dalsze spółki w modelu PPP. Przed podpisaniem umowy burmistrz Zaporozia, Jewgen G. Kartaszow, i właściciel firmy OLF, Siergiej Olschansky, zbierali informacje w Niemczech na temat współpracy państwa z przedsiębiorstwami prywatnymi w modelu PPP. Razem zwiedzali spółki PPP należące do REMONDIS we Frankfurcie i Oberhausen.

Planowane są duże inwestycje

Przyszłymi zadaniami wspólnej spółki są modernizacja logistyki, budowa dwóch urządzeń sortowniczych, jednej kompostowni i wysypiska według standardów zachodnio-europejskich. Spółka PPP dysponuje już licznymi umowami o wywóz odpadów z firmami, spółdzielniami mieszkaniowymi i instytucjami publicznymi.

Wywiad

REMONDIS aktualności przeprowadził rozmowę z Friedrichem Buchholz, członkiem Zarządu REMONDIS Zaporozie sp. z o.o. na temat nowej spółki w modelu PPP.

REMONDIS aktualności: Dlaczego miasto Zaporozie zdecydowało się założyć z REMONDIS spółkę w modelu PPP?

Friedrich Buchholz: Zaporozie i Oberhausen są miastami partnerskimi od wielu lat. Znają REMONDIS bardzo dobrze. W ciągu ostatnich lat nasi partnerzy wielokrotnie zwiedzali nasze zakłady i przekonywali się o naszej kompetencji. Także burmistrz Yewgen G. Kartashov, oraz właściciel firmy Olf Ltd., Sergej Olschansky, przyjeżdżali wielokrotnie do Niemiec, w tym także do Lünen. W odpowiedzi na to, na

zaproszenie firmy Olf także i my mieliśmy okazję przekonać się, jak wygląda sytuacja w mieście.

REMONDIS aktualności: Jakie są najbliższe zadania tej spółki?

Friedrich Buchholz: Na początek wspólnie z państwowym zakładem komunalnym Kommun Santrans i Olf Ltd, zbudujemy przedsiębiorstwo usługowe, które odpowiada standardom europejskim. Następnie, na podstawie uzyskanych wyników, zaplanujemy przeniesienie naszych doświadczeń także do innych miast Ukrainy i założenie podobnych spółek.

REMONDIS aktualności: W jakim stopniu nowa spółka typu joint venture rozwinie ochronę środowiska w Zaporoziu?

Zaporozhje oferuje mieszkańcom i zwiedzającym nie tylko rozmaite budowle historyczne, ale także liczne parki, tereny zielone i aleje, które ciągną się wzdłuż szerokich ulic.

Podstawowe dane o Zaporozhju

Kraj: Ukraina

Powiat: miasto na prawach powiatu

Wysokość: 86 m n.p.m.

Powierzchnia: 334 km²

Liczba mieszkańców: ok. 900.000 (stan na dzień 01 stycznia 2006)

Gęstość zaludnienia: 2.379,3 mieszkańców na km²

46,6 milionów ludzi żyje na Ukrainie, największym kraju Europy pod względem powierzchni.

Friedrich Buchholz: Znacznie poprawimy czystość w mieście, a tym samym i jakość życia. Do tego należy także inwestowanie w nowoczesne systemy zbiórki selektywnej oraz instalacje przetwórcze. Naturalnie widzimy możliwość wsparcia licznych przedsiębiorstw w mieście naszym know-how.

REMONDIS aktualności: Jakie są zalety współpracy przedsiębiorstwa komunalnego z REMONDIS i Olf Ltd.?

Friedrich Buchholz: Partnerstwo publiczno-prawne umożliwi przedsiębiorstwu komunalnemu pracę na bazie naszych doświadczeń, a poprzez wniesienie kapitału zakładowego także uruchomienie koniecznych w tym celu inwestycji.

Znaczący krok w przyszłość: podpisanie umowy w ukraińskim mieście Zaporozhje. Od lewej: Sergiej Olshansky (Olf Ltd), Egbert Tölle (zarząd REMONDIS), Viktoriya Seabra das Neves (tłumacz), Ansgar Frieling (dział rozwoju przedsiębiorstwa REMONDIS), Friedrich Buchholz (zarząd REMONDIS), Andriy Kozak (dyrektor zakładu komunalnego).

Na arenie międzynarodowej

Wejście w nowe czasy

REMONDIS ROZWIJA DZIAŁALNOŚĆ NA WĘGRZECH

Dzięki przejęciu działalności grupy OTTO na Węgrzech REMONDIS stał się trzecim co do wielkości przedsiębiorstwem działającym w branży gospodarki recyklingowej w kraju. Co 20 mieszkańców Węgier jest klientem REMONDIS.

Wejście do Unii Europejskiej było dla Węgier związane z wysokimi wymaganiami w zakresie ochrony środowiska. Aby spełnić wymogi Unii i zapobiec dalszemu zanieczyszczeniu środowiska, wiele obiektów musiało zostać zmodernizowanych i odnowionych. Większość gmin węgierskich współpracuje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej z przedsiębiorstwami zagranicznymi, które mogą udokumentować długoletnie doświadczenie i wysokie standardy ochrony środowiska. Tak więc węgierska gospodarka odpadami rozwija się w ostatnich latach coraz bardziej w kierunku gospodarki recyklingowej, w której surowce pozyskiwane są z odpadów, a zasoby naturalne chronione. W związku z tym także świadomość ekologiczna mieszkańców znacznie wzrosła.

REMONDIS prowadzi działalność na Węgrzech od 1995 r. Wtedy założono pierwszą spółkę w modelu partnerstwa publiczno prywatnego (PPP) w Szolnok. Od tego czasu REMONDIS na Węgrzech stale się rozwija, eksploatuje nowoczesne pojazdy, wspiera selektywną zbiórkę i inwestuje w sortownie odpadów, kompostownie i składowiska, spełniające wszelkie wymogi prawne. Dotychczasowa działalność koncentrowała się raczej we wschodniej części kraju. Teraz to się zmieniło. Pod koniec lipca REMONDIS przejął działalność grupy OTTO na Węgrzech w zakresie wywozu odpadów i recyklingu. OTTO jest także niemieckim przedsiębiorstwem i liderem rynku w produkcji pojemników na odpady. Dzięki przejęciu REMONDIS wzmocnił swoją pozycję rynkową, szczególnie na zachodzie Węgier, zyskując nowych klientów i nowe zakłady. Szabocs Deres: „Wraz z

„Szczególnie silną świadomość ekologiczną mają dzieci i młodzież – dla nich w niektórych regionach jest nie do pomyślenia, że mogłoby nie być zbiórki selektywnej”

Szablocs Deres, członek Zarządu REMONDIS Węgry

przejęciem pojawiła się możliwość, aby połączyć ilość materiałów recyklingowych i opracować jeszcze bardziej efektywny system gospodarowania”.

REMONDIS w ostatnich miesiącach zainwestował znacznie na rynku Węgierskim, między innymi oddał do użytku nowoczesne centra recyklingowe w Képtó, Tiszafüred, Dabas, Kunszentmárton i Gyomaendrod. W każdym z tych miast REMONDIS zarządza nowoczesnym wysypiskiem, spełniającym wszystkie wymogi Unii Europejskiej. (dartsch)

„Dzięki wsparciu międzynarodowych przedsiębiorstw, takich jak REMONDIS, udało się Węgrom w krótkim czasie wdrożyć unijne standardy w zakresie ochrony środowiska i w ten sposób przyczynić się do ochrony środowiska i klimatu.”

Dr Sándor Peisch, Nadzwyczajny i Pełnomocny Ambasador Węgier

„Przed 15 laty odważyliśmy się wejść na zliberalizowany rynek polski i wraz z naszymi polskimi partnerami skutecznie kroczyliśmy tą drogą. Z tego możemy być dumni.”

Norbert Rethmann, przewodniczący Rady Nadzorczej RETHMANN AG&Co. KG

Public Private Partnership

Skuteczny model w Polsce

PRZEZ 15 LAT REMONDIS STAŁ SIĘ LIDEREM RYNKU W POLSCE

Sukces PPP w Polsce jest ważną bazą dla dalszej ekspansji REMONDIS w całej Europie Wschodniej. REMONDIS odważył się wejść na nowy rynek przed 15 laty – w Poznaniu, stolicy województwa wielkopolskiego. Dzisiaj REMONDIS jest wiodącym polskim przedsiębiorstwem na rynku gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej.

Przed 15 laty miasto Poznań i REMONDIS zdecydowały się na współpracę i założyły wspólną spółkę REMONDIS Sanitech. To była pierwsza spółka w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie gospodarki recyklingowej w Polsce. Z punktu widzenia ówczesnej sytuacji politycznej i gospodarczej była to dla obu stron niełatwa decyzja.

Dzisiaj partnerstwo publiczno prywatne (PPP) jest modelowym przykładem udanej kooperacji kapitału publicznego i prywatnego. PPP są w Polsce wszędzie obecne i uznawane, ponieważ obydwie strony odnoszą z tego korzyści. Sektor publiczny zyskuje know-how prywatnego partnera i może się skoncentrować na swoich zadaniach

podstawowych. Wspólnie dba się o dobro mieszkańców i korzystne opłaty za usługi. REMONDIS Sanitech dysponuje nowoczesnym parkiem samochodowym i zainwestował w dwie nowe sortownie i nowe technologie. Sam samorząd nie byłby w stanie sfinansować tych inwestycji. Wspólnie udało się wdrożyć liczne dyrektywy unijne i aktywnie działać na rzecz ochrony środowiska i klimatu w Polsce. Startując w Poznaniu, REMONDIS rozwinął się w ciągu 15 lat i stał się liderem polskiego rynku gospodarki recyklingowej, ma 35 zakładów, oddziałów i spółek w całym kraju. Świadczy usługi dla ponad 3,5 miliona mieszkańców oraz licznych zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i instytucji. W Warszawie REMONDIS eksploatuje największe

REMONDIS ma w Polsce
35 zakładów

REMONDIS Sanitech Poznań był
pierwszą w Polsce spółką w mo-
delu public private partnership

w kraju centrum recyklingowe. Paleta usług jest różnaita: REMONDIS oferuje niszczenie i archiwizację danych, wytwarza paliwa zastępcze dla przemysłu i poprzez swoją spółkę-córkę EKO-PUNKT działa w zakresie zbiórki i zagospodarowania odpadów opakowaniowych. Poza tym przed dwoma laty doszła do tego działalność REMONDIS Aqua w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz oddanie do użytku przez REMONDIS Elektrorecycling najnowocześniejszego w Polsce centrum rozbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w Łodzi. Z okazji jubileuszu 15-lecia spółki w modelu PPP można tylko życzyć partnerom, aby dalej tak owocnie współpracowali jak dotychczas.

(dartsch)

Polityka ochrony środowiska

Minister Gabriel jest pod wrażeniem największego centrum recyklingowego w Europie

MINSITER ŚRODOWISKA CHWALI WKŁAD REMONDIS W OCHRONĘ KLIMATU

Minister środowiska Sigmar Gabriel odwiedził największe centrum gospodarki recyklingowej w Europie: należące do REMONDIS zakłady Lippewerk w Lünen

Członek Zarządu REMONDIS Egbert Tölle, minister środowiska Sigmar Gabriel i przewodniczący Rady Nadzorczej dr Hermann Niehues (od lewej) zwiedzili m.in. zakład produkcji tworzyw sztucznych w REMONDIS Lippewerk.

W zakładach Gabriel, któremu towarzyszył szef wydziału gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej w ministerstwie dr Helge Wenbdenburg, zwiedził m.in. centrum demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, instalacje: do przetwarzania tworzyw sztucznych, do produkcji biodiesla, do przetwarzania żużli metalowych oraz kompostownię. Duże zainteresowanie ministra Gabriela wzbudziła także własna elektrownia, która zaopatruje zakłady w energię i pracuje prawie wyłącznie na paliwach alternatywnych.

Gabriel był pod wrażeniem różnorodności procesów produkcyjnych i przetwarzania w zakładach w Lünen. Rocznie w Lippewerk sortuje się i przetwarza 1,5 miliona ton odpadu.

dów, które jako surowce wtórne lub energię przywraca się do obiegu gospodarczego. Minister podkreślił znaczenie procesów recyklingowych dla ochrony środowiska i klimatu: „Dzięki wzrastającemu przetwarzaniu odpadów, a szczególnie dzięki zakończeniu deponowania nieprzetworzonych odpadów na składowiskach, emisja metanu, gazu szczególnie szkodliwego dla klimatu, wydzielanego przez składowiska, zmniejszyła się ponad trzykrotnie w porównaniu do roku 1990. Do tego przyczyniły się takie przedsiębiorstwa jak REMONDIS, które spełniają zobowiązania, wynikające z porozumienia z Kyoto.”

Minister wymieniał poglądy na aktualne tematy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej z przewodniczącym Rady Nadzorczej dr Hermannem Niehuesem i członkiem Zarządu Egbertem Tölle. W rozmowie wskazywali na niszczenie konkurencji przez nierówne traktowanie podmiotów komunalnych i prywatnych pod względem podatków i zamówień publicznych. Aktualnie podmioty prywatne, działające w gospodarce wodno-ściekowej i recyklingowej, muszą płacić podatek VAT, natomiast podmioty sektora publicznego, jako celowe związki międzygminne, zakłady komunalne lub instytucje publiczne nie. Na tę

niesprawiedliwość została już złożona skarga do Komisji Europejskiej. Poza tym REMONDIS żąda przejrzystych i nikogo nie dyskryminujących warunków konkurencyjnych przy przetargach dotyczących zamówień publicznych. To, że podmioty komunalne nie muszą brać udziału w przetargach na zamówienia publiczne, twierdzi członek Zarządu Egbert Tölle, wyklucza konkurencję i wspiera niegospodarną strukturę komunalną: „Wszędzie tam, gdzie usługi zostały zlecone podmiotom prywatnym, powstała innowacyjna konkurencja. W taki sposób gospodarka wodno-ściekowa i recyklingowa może wnieść swój wkład w realizację celów polityki ochrony środowiska, dotyczących ochrony klimatu i zrównoważonego rozwoju. Upaństwowienie usług i związany z tym odwrót od wolnej konkurencji zdecydowanie odrzucamy.” (dartsch)

REMONDIS jest „pierwszorzędnym przedsiębiorstwem w pierwszorzędnej branży” powiedział minister ochrony środowiska Sigmar Gabriel miejscowej prasie.

Wolne moce produkcyjne w instalacjach termicznego przekształcania odpadów zagrażają recyklingowi materiałowemu!

WYWIAD Z MICHAELEM BRAUNGARTEM, PROFESOREM CHEMII

Zapytany o zawód, profesor Michael Braungart odpowiedział: wizjoner. Dawny szef działu chemicznego w Greenpeace propaguje wieczny obieg materiałowy. Stawia na T-shirty nadające się do kompostowania i krzesła biurowe, które można przetworzyć – dla realizacji swoich idei założył instytut badawczy EPEA w Hamburgu.

W USA wiele osób wspiera działalność Cradle to Cradle-Design. Reżyser Steven Spielberg kręci teraz film o pracy ekologicznego instytutu badawczego EPEA.

REMONDIS aktualności: W Niemczech wytwarza się rocznie 34 miliony ton odpadów. Ponad połowa, a mianowicie 22 milionów ton, jest przekształcana materiałowo lub termicznie przez takie przedsiębiorstwa jak REMONDIS i dzięki temu jako surowce lub energia wracają do obiegu gospodarczego. To przecież sukces?!

Michael Braungart: Tak i nie. Im więcej odpadów zostanie przetworzonych i ponownie wykorzystanych materiałowo, tym lepiej, tak powinno być. Szczególnie w obliczu stale kurczących się zasobów naturalnych na rynkach światowych punkt ciężkości musi zostać przeniesiony na przekształcanie materiałowe. Przekształcanie termiczne - czyli spalanie – odpadów oceniam krytycznie. Odpady jako paliwo alternatywne dla różnych zakładów energetycznych powinny być wykorzystywane tylko przejściowo.

„Natura produkuje zawsze w nadmiarze, ale nam to nie szkodzi. Musimy nauczyć się inteligentnie produkować, kierując przy tym swoją uwagę na naturę.”

Prof. dr Michael Braungart

REMONDIS aktualności: Jak to? Przecież w ten sposób uzyskuje się z odpadów energię.

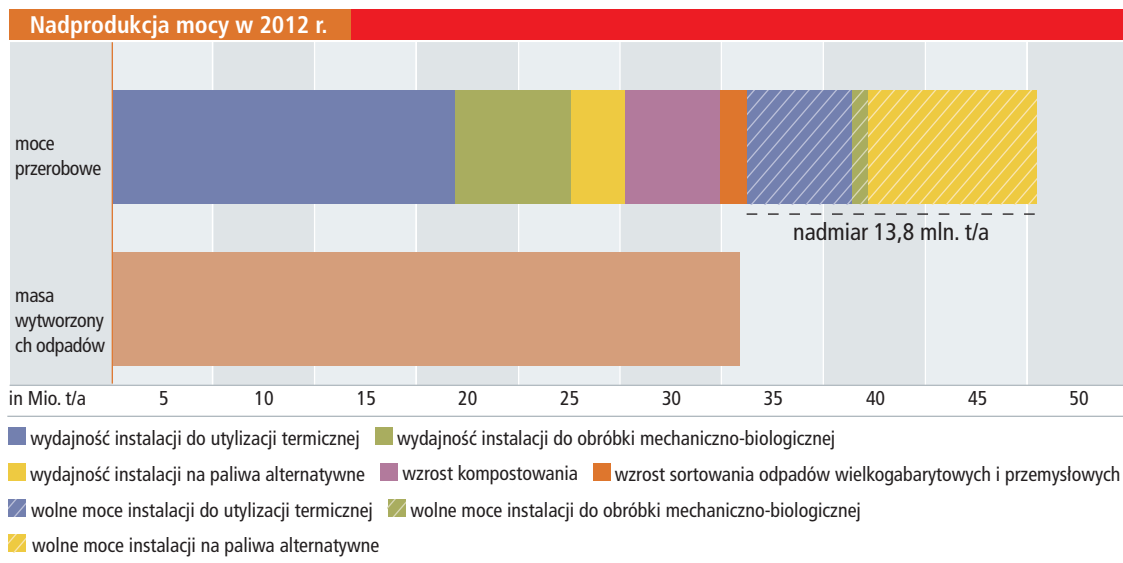
Michael Braungart: Nasze problemy materiałowe są jednak o wiele poważniejsze niż problem energii. Całe zapotrzebowanie ludzkości na energię mogłoby być tysiąc-krotnie pokryte przez słońce, jeżeli zoptymalizowałyby się wykorzystanie. Celem powinien być taki recykling odpadów,

w którym materiały zostaną zachowane, a nie zniszczone. Biologiczne i techniczne składniki pokarmowe, jak np. bioodpady, tworzywa sztuczne, metale lub ropa naftowa poddane spalaniu są wykluczone z możliwych procesów recyklingowych. Rocznie tracimy w spalarniach 19.000 ton samej miedzi. To też jest szkoda gospodarcza. Przy obecnych cenach surowców ta ilość roczna odpowiada 100 milionom Euro.

REMONDIS aktualności: Trend idzie jednak jednoznacznie w kierunku spalania – obecnie powstają liczne nowe spalarnie odpadów i instalacje do produkcji paliw alternatywnych, a dalsze są planowane.

Michael Braungart: Od kiedy zabronione jest składowanie odpadów nieprzetworzonych – co ze względu na ochronę klimatu powinniśmy przyjąć z zadowoleniem – wzrosło zapotrzebowanie na spalarnie. To jest przyczyną tego, że obecnie buduje się wzgl. planuje budowę 25 nowych spalarni i ponad 50 nowych elektrowni na paliwa alternatywne. W związku z tym dwukrotnie wzrosną moce produkcyjne tych instalacji w ciągu najbliższych kilku lat, co doprowadzi do dramatycznej sytuacji w zakresie wolnych mocy przerobowych. Przed tym przestrzegał niedawno Prezes Zarządu REMONDIS Ludger Rethmann. Instytut badawczy Prognos wyliczył w opracowanym przez siebie studium, że najpóźniej w 2015 r. zdolności produkcyjne wyniosą rocznie 35 milionów ton, ale będzie tylko 24 miliony ton odpadów. Jeżeli chce się uniknąć upadłości, trzeba będzie importować odpady w dużych ilościach.

REMONDIS aktualności: Jaką ma Pan propozycję?

Wartości szacunkowe przyszłego rozwoju mocy przerobowych w Niemczech z uwzględnieniem wszystkich projektowanych obecnie instalacji. Masa odpadów dot. odpadów komunalnych i przemysłowych.

Michael Braungart: Wydaje się, że ludzie mają problem z zarządzaniem strumieniami odpadów. Żadna inna istota na świecie nie wytwarza śmieci: składniki pokarmowe są wykorzystywane w naturalnym obiegu. Weźmy na przykład śliwę: tysiące kwiatów daje owoce dla ptaków, ludzi i innych zwierząt, tylko po to, aby pestka w końcu mogła spaść na ziemię, wypuścić korzenie i rosnąć. Kto, patrząc na ziemię pod drzewem, zasłaną płatkami kwiatów, będzie narzekał na brak wydajności i marnotrawstwo? Drzewo daje wprawdzie mnóstwo kwiatów i owoców, ale nie obciąża środowiska. Wręcz przeciwnie: kiedy spadną na ziemię butwieją i rozkładają się na składniki pokarmowe, potrzebne do życia mikroorganizmom, insektom, roślinom, ssakom i ziemi.

REMONDIS aktualności: Czego może nauczyć się człowiek od śliwy?

Michael Braungart: Nie chodzi o unikanie i rezygnowanie, chodzi o potwierdzenie życia. Od śliwy musimy się nauczyć, aby w naszym społeczeństwie konsumpcyjnym tak wytwarzać wszystkie przedmioty, aby mogły stanowić „składniki pokarmowe” dla biologicznego lub technicznego obiegu materiałów. Jeżeli produkty będą wytwarzane w modelu Cradle to Cradle-Design (model od kołyski do kołyski), nie będzie odpadów. Cradle to Cradle-Design uwzględni w procesie produkcji cały łańcuch tworzenia wartości od surowca do produktu i używa wyłącznie substancji nietrujących. EPEA wspólnie z takimi przedsiębiorstwami jak Nike, BASF, Volkswagen, Trigema, Ford, Shaw i Steelcase wytworzył produkty zgodnie z tym modelem – np. nadające się do kompostowania T-shirty i nadające się do przetworzenia krzesła biurowe. [Rozmawiała Katja dartsch](#)

DANE OSOBOWE

Profesor Michael Braungart, kierownik instytutu badawczego EPEA

Książka godna uwagi:

Michael Braungart,

William McDonough:

„Po prostu inteligentnie produkować.

Cradle to Cradle:

Natura pokazuje, jak możemy lepiej wytwarzać.

Wydawnictwo Berliner Taschenbuch.

Międzynarodowa konkurencja

Droga wolna dla wody

INSTYTUT IFO POSTULUJE WIĘCEJ KONKURENCYJNOŚCI NA RYNKU WODNO-ŚCIEKOWYM

Choć niemiecka gospodarka wodna należy do ścisłej czołówki w zakresie techniki i technologii, to jednak zazwyczaj stoi na szarym końcu rynkowej konkurencji. Dlaczego tak jest, wyjaśnia Johann Wackerbauer, pracownik Instytutu Badań Ekonomicznych ifo.

REMONDIS aktualności: Panie Wackerbauer, jak wygląda sytuacja niemieckiej gospodarki wodno-ściekowej?

Johann Wackerbauer: Pod względem technicznym niemiecka gospodarka wodna plasuje się bardzo wysoko, stosuje się tu zaawansowane technologie. Jeśli jednak spojrzeć na kwestię międzynarodowych przetargów, to szybko sobie uzmysłowimy, że konkurencyjność niemieckiej gospodarki wodno-ściekowej jeszcze nie jest wystarczająco rozwinięta. Słaba - w porównaniu do międzynarodowych konkurentów – pozycja jest przede wszystkim wynikiem rozdrobnienia rynku.

REMONDIS aktualności: Co ma Pan na myśli mówiąc o „rozdrobnieniu”?

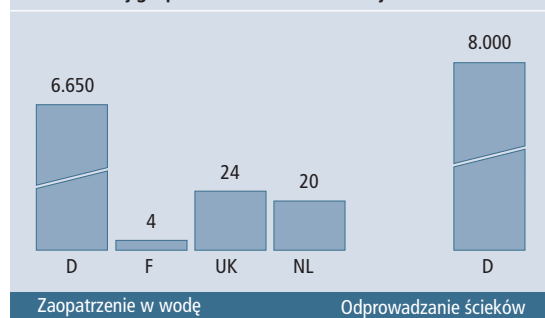
Johann Wackerbauer: Niemiecka gospodarka wodna jest – abstrahując od nielicznych przedsiębiorstw prywatnych, takich jak REMONDIS – nadal zdominowana przez małe, komunalne zakłady i zorganizowana w sposób zdecentralizowany. Na przykład zaopatrzenie w wodę – na rynku niemieckim istnieje prawie 7.000 podmiotów działających monopolistycznie w swoich lokalnych strukturach regionalnych. Przedsiębiorstwa te są co prawda zdolne do świadczenia usług zaopatrzenia w wodę mieszkańców danego regionu, jednak nie są przygotowane do tego, aby grać na skalę międzynarodową. Komunalnym przedsiębiorstwom nie wolno uczestniczyć w

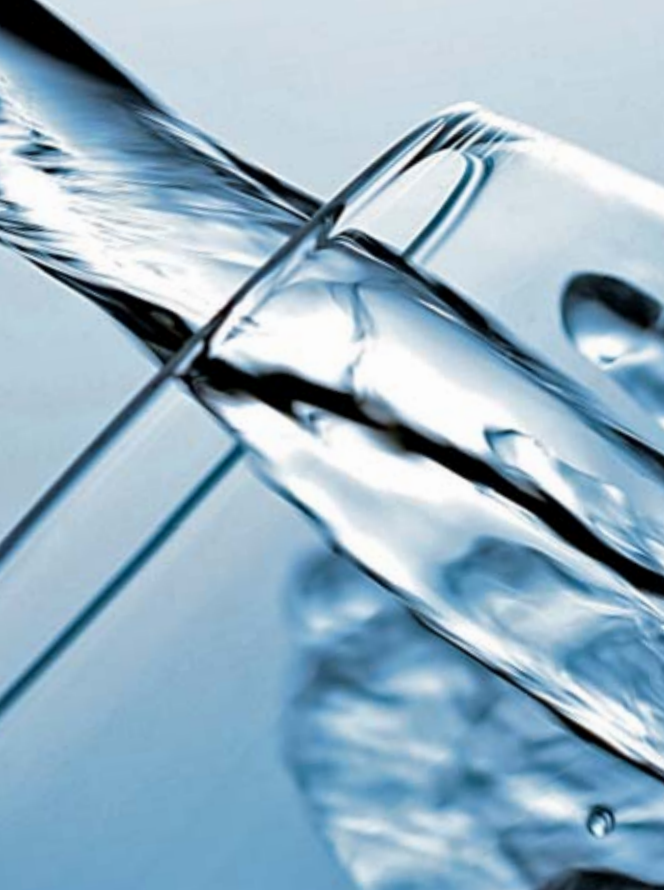
międzynarodowych przetargach. Postępując w ten sposób nie będziemy mogli dorównać liderom rynku światowego. Jeśli nie zadamy o większą konkurencyjność na rynku krajowym, to nic się w tej mierze nie zmieni, a to z kolei wpływa również negatywnie na poddostawców. Czołowe firmy na rynku światowym pochodzą z Francji i Wielkiej Brytanii, państw, w których wprowadzono konkretne elementy konkurencji rynkowej. Zwłaszcza model francuski, w którym eksploatacja wodociągów jest przedmiotem procedury przetargowej, zdaje się sprzyjać międzynarodowemu sukcesowi.

REMONDIS aktualności: Dlaczego właściwie globalny rynek wodno-ściekowy jest tak ważny dla niemieckiej gospodarki?

W Niemczech jeden metr sześcienny wody pitnej kosztuje 1,83 euro. W Stanach Zjednoczonych cena ta wynosi 0,49 euro, a we Francji – 1,15 euro.

Międzynarodowe porównanie liczby przedsiębiorstw w komunalnej gospodarce wodno-ściekowej

Opinie prasowe

„Droga woda. Odbiorcy płacą o setki euro za dużo” – tak brzmiał niedawno tytuł artykułu w tygodniku niemieckim „Der Spiegel”, w którym relacjonowano o różnicach cenowych rzędu 300 euro za usługi zaopatrzenia w wodę pitną w różnych regionach Niemiec. Brak konkurencji prowadzi do tego, że wodociągi, zazwyczaj znajdujące się w rękach zakładów komunalnych, pobierają bardzo wysokie opłaty, dowodzą dziennikarze czasopisma i przywołują się na opinie ekspertów.

Ponadto w artykule stwierdza się, że „taki stan rzeczy jest możliwy dzięki monopolistycznej pozycji wodociągów. Bowiem w swoim regionie są niekwestionowanymi królami rynku; a odbiorcy są skazani na ich usługi.” Istnieje duży potencjał dla podniesienia wydajności usług.

Johann Wackerbauer: Podczas gdy rozwój popytu na rynku krajowym znajduje się w stagnacji, prawdziwą kopalnią możliwości i popytu są nowe państwa członkowskie oraz kraje Azji Wschodniej i Pacyfiku. Takie państwa jak Chiny i Indie już spostrzegły, że konieczna jest poprawa ich infrastruktury i posiadają również środki na sfinansowanie tego. W krajach rozwijających się i wschodzących istnieje ogromne zapotrzebowanie, aby nadrobić dystans technologiczno-ekonomiczny – jeśli ma być zrealizowany cel milenijny ONZ, aby zmniejszyć o połowę liczbę ludności, która nie ma dostępu do czystej wody pitnej. Niemiecka gospodarka dysponuje odpowiednią wiedzą i rozwiązaniami technicznymi, jednakże z powodu rozdrobnienia na rynku nie posiada koniecznej ekonomicznej siły przebicia.

REMONDIS aktualności: Co należy zmienić w niemieckiej gospodarce wodno-ściekowej, aby osiągnąć stan konkurencyjności?

Johann Wackerbauer: Trzeba przewyciężyć rozdrobnioną strukturę rynku – wodno-kanalizacyjnego. Potrzebujemy elastycznych pod względem formy przedsiębiorstw, które również zagranicą umożliwią oferowanie pakietów całościowych w postaci partnerstw publiczno-privatnych. Tak właśnie, jak to już teraz robi REMONDIS Aqua w Polsce i na Węgrzech. Brakuje nam również zwartego współdziałania przedsiębiorstw i zakładów zaopatrujących w wodę pitną i odprowadzających ścieki, firm budowlanych, biur inżynierskich, laboratoriów i instytutów badawczych. Nasze oferty powinny częściej obejmować kompleksowe rozwiązania od jednego dostawcy.

REMONDIS aktualności: Co powinno się zmienić na poziomie politycznym, aby niemiecka gospodarka wodno-ściekowa odniosła sukces na rynku międzynarodowym?

Johann Wackerbauer: Przedsiębiorstwa kanalizacyjne o prywatno-prawnej formie organizacyjnej płacą 19% podatków, podczas gdy gminne zakłady nie płacą ich w ogóle. Jeśli chodzi o zaopatrzenie w wodę pitną to zarówno dostawców prywatnych jak i komunalnych obowiązuje 7-procentowa stawka podatkowa. Utrwalanie takich podatkowych przywilejów dla komunalnych przedsiębiorstw kanalizacyjnych hamuje rozwój konkurencyjności na scenie międzynarodowej tak samo, jak wyraźnie zauważalna tendencja do odgradzania się, cechująca komunalne jednostki. Ponadto działania niemieckich podmiotów reprezentujących gospodarkę wodno-ściekową na rynkach zagranicznych wymagają większego wsparcia politycznego. We Francji oczywistym jest to, że politycy realizują funkcję „przecierania szlaków” i że podczas podróży zagranicznych towarzyszą im przedstawiciele francuskiej branży wodno-kanalizacyjnej. Wywiad przeprowadziła Katja Dartsch

Johann Wackerbauer, Instytut badań ekonomicznych ifo

Zaopatrzenie w wodę

Rynkowe warunki dla wody z kranu

WODA Z KRANU W PONAD 90% SŁUŻY JAKO ŚRODEK CZYSZCZĄCY BĄDŹ POMOCNICZY. POWINNA ONA PODLEGAĆ ZASADOM KONKURENCJI I STAĆ SIĘ PRZEDMIOTEM RYWALIZACJI RYNKOWEJ. KOMENTARZ AUTORSTWA ANDREASA BANKAMPA, CZŁONKA ZARZĄDU REMONDIS AQUA

W ponad 90% przypadków woda z kranu służy do mycia lub do celów pomocniczych. Czemu jednak nie miałyby tu działać ta sama zasada, jak w przypadku wody mineralnej, czyli czemu nie pozwolić na konkurencję na rynku zaopatrzenia w wodę, bez kompromisów, bez konfliktów i monopolistycznych struktur cenowych? Dalszy postęp prywatyzacji rynku, jak dotąd zdominowanego przez jednostki komunalne doprowadziłoby do wzmocnienia konkurencyjności i stworzyło by korzyści dla obywateli.

Wyobraźmy sobie, że od jutra w sklepach z napojami nie ma wyboru jeśli chodzi o wodę pitną i że jeden dostawca dyktuje warunki. Niemożliwe? Oczywiście; w końcu klient nie pozwoliłby na taką monopolistyczną ofertę. Jednak to, co niewyobrażalne w przypadku wody mineralnej, jest rzeczywistością w zakresie wody z kranu. Gospodarka wodna w Niemczech jest zupełnie pozbawiona konkurencji – sprawnej, elastycznej i przyjaznej dla konsumenta; konkurencji, dla której wyznacznikiem są przetargi. Zamiast tego dominują regionalni monopolści dzięki temu, że zadania komunalne są prawnie przypisane gminnym jednostkom.

Tymczasem tak naprawdę zaopatrzenie w wodę w małym stopniu wiąże się z tzw. „zapewnieniem warunków bytowych” obywateli. Bowiem zaledwie cztery procent wody z

kranu zużywana jest w celach spożywczych, dla których musi ona spełniać wymogi sanitarno-prawne, także jeśli pochodzi ona od dostawców prywatnych. Tymczasem 96% całej masy wody płynącej w rurach wodociągowych znajduje inne zastosowanie, a mianowicie jako czynnik transportujący – przy splukiwaniu w ubikacjach - oraz jako środek czyszczący, np. przy myciu naczyń lub praniu ubrań. Jeśli jednak gminy mimo wszystko angażują się w tym zakresie, to istnieją ku temu jeszcze inne, przede wszystkim finansowe powody poza gwarancją dodatkowych miejsc pracy. Podczas gdy powszechnie wiadomo, że stan zatrudnienia można już przedprywatyzacyjnie zabezpieczyć dzięki odpowiednim umowom, to sytuacja finansowa pozostaje tematem niekończących się dyskusji. Renomowany Instytut gospodarki niemieckiej (IW) z Kolonii zobrazował tę sytuację w swojej najnowszej monograficznej analizie „Trendy Instytutu Gospodarki 3/2007 – gospodarza działalność samorządów terytorialnych”. Autorzy analizy instytutu stwierdzają podsumowująco, że „cenę za błędnie rozumianą politykę komunalną płacą sami obywatele – to oni muszą finansować często nieskuteczne działania.”

To, że może być też inaczej – czytaj lepiej – jest widoczne na przykładzie Francji oraz Wielkiej Brytanii. I tak we Francji 79% ludności otrzymuje wodę z kranu od dostawców prywatnych. Metropolia paryska już od ponad 100 lat organizuje w ten sposób swoją gospodarkę wodną. Dziś, w bezpośrednim porównaniu branża wodna i ściekowa Francji okazuje się być znacznie skuteczniejszą niż ta sama dziedzina rynkowa w Niemczech – i to przy cenach, które są o jedną trzecią niższe niż w Niemczech. Tymczasem we Francji usługodawcy nie świadczą gorszych niż w Niemczech usług, zaś zaopatrywanie w wodę jest zgodne ze standardami europejskimi. Równocześnie otwarte francuskie i brytyjskie rynki przetarły szlaki

„Sprywatyzowana gospodarka wodna stwarza korzyści dla konsumentów i podatników”

Andreas Bankamp, Członek Zarządu REMONDIS Aqua

„Gminy z czysto skarbowych względów przejmują w zakresie zaopatrzenia w wodę pitną oraz odprowadzania ścieków zadania, które prywatni dostawcy z reguły świadczyliby znacznie skuteczniej.” Prof. dr Winfried Fuest, Instytut Gospodarki Niemieckiej (IW), Kolonia

dla światowej ekspansji rodzimych usługodawców, którzy dziś dominują na rynku. Co ciekawe – także w Niemczech woda dostarczana przez prywatnych dostawców nie byłaby niczym nowym. W Zagłębiu Ruhry do początku tysiąclecia gospodarka wodna była organizowana w ramach działalności prywatnych usługodawców – dopiero potem Gelsenwasser zostało przekazane gminom.

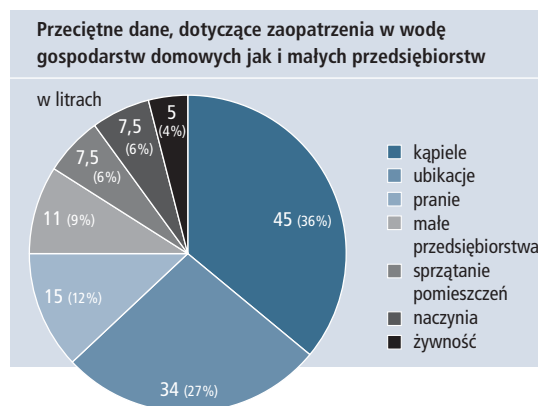
Otwarcie niemieckiego rynku gospodarki wodno-ściekowej jest już od dawna konieczne. Dałoby to niemieckim przedsiębiorstwom podstawę do tego, aby jeszcze skuteczniej startować ze swoją działalnością również w innych regionach świata, w oparciu o najlepsze krajowe referencje, i to z pozytywnym skutkiem dla odbiorców jak i podatników. Jakie mogą być z tego szanse i możliwości, pokazuje zaangażowanie REMONDIS w gospodarkę wodno-kanalizacyjną w takich krajach jak Polska, Hiszpania, Francja czy Turcja.

Podsumowanie jest następujące: dbanie o warunki bytowe dla obywateli rozumiane jako zadanie państwa jest często wysuwany argument przeciwko przekazaniu w ręce prywatnych przedsiębiorców usług zaopatrzenia w wodę, przy czym dostarczana przez krany woda tylko w czterech procentach zużywana jest do celów spożywczych. Zarzut ten jest zwłaszcza dlatego bezpodstawny, że odpowiedzialni politycy sądzą, iż usługi lekarskie jak i handel produktami spożywczymi, w tym i wodą mineralną, powinny podlegać prawom rynkowym.

Gminy – źródła dochodu (w mln euro)

	2004		Zmiany w porównaniu z 1999 w %	
	Niemcy Zach.	Niemcy Wsch.	Niemcy Zach.	Niemcy Wsch.
Przedsiębiorstwa świadczące usługi wodno-kanalizacyjne	2.738,5	501,5	22,3	20,6
Odprowadzanie ścieków	123,2	9,4	239,4	276,0
Utylizacja odpadów	54,3	16,4	43,7	-15,9
Komunikacja miejska	40,5	7,5	2,8	-2,6
Rolnictwo i gospodarka leśna	5,6	1,6	5,7	0
Pozostałe usługi wspólne	164,4	19,9	8,7	-4,8

Komunalne dochody z bezpośredniej działalności – w wybranych regionach; pozostałe usługi komunalne: np. rzeźnie i zakłady pogrzebowe; dane źródłowe: Statistisches Bundesamt (Urząd Statystyczny Niemiec)

Zaledwie 4% wody z kranu służy do celów spożywczych.

Technologie

Czysta woda

NOWA STACJA WODOCIĄGOWA ZAOPATRUJE 120.000 OSÓB

Bezpieczeństwo zaopatrzenie w wodę pitną mieszkańców w południowej Brandenburgii – stacja wodociągowa w Tettau została odnowiona i jako jedna z najnowocześniejszych instalacji tego typu w Europie dostarcza teraz wodę najwyższej jakości.

Zakład w Tettau to jedna z największych instalacji tego typu w Brandenburgii. Dostarcza wody 120.000 mieszkańcom okolic oraz licznym firmom w Brandenburgii oraz w Saksonii. Dzięki niskiej zawartości związków sodu woda

on, że „Zastosowanie środków z funduszy kraju związkowego jak i Unii ma przyczynić się do tego, aby utrzymać w normalnych granicach finansowe obciążenia związane z projektem, a dotyczące tak mieszkańców jak i przedsiębiorstwa oraz zakłady już istniejące w regionie.”

„Przekazanie zakładu należącego do związku gmin w zarządzanie w ręce REMONDIS Aqua dopomogło w sukcesie tego projektu.” Dr Roland Socher, Przewodniczący Wasserverband Lausitz (Związku Wodnego Łużyc)

uzdatniana przez REMONDIS woda z Tettau nadaje się doskonale do celów spożywczych. Ponieważ woda z Tettau jest z natury jałowa, nie potrzeba dodawać do niej chloru ani innych środków dezynfekujących. Z powodu swojej wysokiej jakości woda ta znajduje zastosowanie w procesach przetwórczych produktów mlecznych spółki Sachsenmilch, takich jak doskonale jakościowo jogurty i puddingi ryżowe. Sachsenmilch to regionalne przedsiębiorstwo należące do grupy Müller-Milch i zarazem największa mleczarnia w Niemczech.

10 milionów euro kosztowała budowa nowej stacji wodociągowej. Połowę z tego zapłacił rząd landu Brandenburgii oraz Unia Europejska. W maju nastąpiła oficjalna inauguracja nowej stacji. Wśród licznych gości obecny był również dr Dietmar Woidke, minister ds. rozwoju terenów wiejskich, środowiska i ochrony konsumentów w rządzie kraju związkowego Brandenburgii. Na temat budowy mówi

REMONDIS Aqua pozyskuje wodę z podziemnych pokładów wodonośnych doliny Łużyc, z jednej z największych w Niemczech studni głębinowych, a także z systemu 36 pomniejszych studni. Pompy o dużej wydajności pobierają wodę z 20 do 30 metrów głębokości – przeciętnie jest to ok. 23.000 metrów sześciennych dziennie. W nowej stacji wodociągowej woda uzdatniana jest przez REMONDIS Aqua za pomocą napowietrzania, dodawania mlecza wapiennego, sedymentacji i filtracji. Na koniec wodę doprowadza się za pośrednictwem sieci wodociągowej o długości ponad 1.400 km do odbiorców. (dartsch)

Średnie parametry wody

Wartości	Stacja wodociągowa Tettau	Dopuszczalne wartości
pH	8,2	6,5 – 9,5
związki amonowe*	< 0,03	0,5
azotany*	1,5	50
chlorki*	27	250
siarczany*	115	240
wapń*	55	-
żelazo*	< 0,02	0,2
mangan*	> 0,02	0,05

*mg/l

Pozyskiwanie wody w dolinie Łużyc na południu Brandenburgii ma ponad 50-letnią tradycję.

Zakład WAL

Od początku 2006 roku REMONDIS Aqua zajmuje się zaopatrywaniem w wodę i odprowadzaniem ścieków w regionie Łużyc za pośrednictwem spółki WAL Betrieb (Zakład WAL), w której trzyma 100% udziałów.

Najnowsza technologia w stacji wodociągowej w Tettau. Rury doprowadzające wodę do komory wody czystej oraz elementy filtrów.

Titel Woda w Menie znowu czysta

REMONDIS UTRZYMUJE NOWĄ CENTRALNĄ OCZYSZCZALNIĘ ŚCIEKÓW W GEMÜNDEM AM MAIN

Podczas gdy w Niemczech trwają dyskusje na temat zawyżonych cen za wodę i brak konkurencji na rynku zaopatrzenia w wodę, to mieszkańcy bawarskiego Gemünden mają powód do zadowolenia – tutaj bowiem obniżono opłaty za ścieki. Również nowa oczyszczalnia ścieków jest znacznie tańsza niż sądzono.

W lipcu uruchomiono nową oczyszczalnię ścieków.

W połowie lat 80-ych urząd dozoru po raz pierwszy skrytykował system kanalizacyjny i oczyszczalnię w Gemünden, żądając alternatywy dla pięciu starych, podniszczonych oczyszczalni ścieków. Kiedy zaczęły narastać opłaty środowiskowe za ścieki, a nad zakładem zawisła nawet groźba konsekwencji karnych, podjęto decyzję o włączeniu do działań fachowca. W styczniu 2005 rozpoczęto współpracę z REMONDIS Aqua. Od tego momentu wszystko potoczyło się bardzo szybko, poza tym koszty wypadły znacznie niżej, niż

„Kompetencje i fachowe doświadczenie REMONDIS Aqua przyczyniło się do tego, że znaleziono dla zakładu nowoczesne rozwiązania, indywidualnie dopasowane, o najlepszych możliwych parametrach ekonomicznych i zrealizowano projekt w zaledwie 15 miesięcy.”

Hans Schneider, zarząd Zakładów Miejskich Gemünden a. Main

zakładano. REMONDIS oddano w eksploatację oczyszczalnię. Potem spółka również wspierała zakłady w Gemünden w projekcie budowy jednej centralnej oczyszczalni zastępującej pięć wysłużonych obiektów.

Przekształcenie zakładu miejskiego w spółkę komunalną pozwoliło na rozpisanie przetargu na budowę oczyszczalni jak dla podmiotu prywatnego. Organizację przetargu na budowę i na zarządzanie inwestycją przejęła spółka REMONDIS. O ile pod koniec lat 90-ych podczas wstępnej procedury otrzymano oferty opiewające na 7,3 milionów euro, o tyle tym razem, ku wielkiemu zadowoleniu organizatorów okazało się, że oferowane ceny były znacząco niższe. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 4,5 miliona euro. Inwestorom przyszło budować w utrudnionych warunkach, gdyż teren oczyszczalni ulokowany jest pod linią wysokiego napięcia, ponadto leży w regionie podwyższonego ryzyka powodziowego (teren zalewowy Menu). Aby zwiększyć nośność podłoża pod budowę ustabilizowano grunt, zagęszczając go punktowo twardszym materiałem. Projekt okazał się jednym z największych przedsięwzięć budowlanych w historii Mainstadt. Po zaledwie 15-miesięcznym okresie budowy centralną oczyszczalnię ścieków można było oficjalnie uruchomić w maju.

Nowa oczyszczalnia oczyszcza ścieki od ok. 19.000 mieszkańców metodą tzw. DIC-SBR (Sequencing Batch Reactor). Technologia ta zakłada, że prawie wszystkie procesy czyszczenia ścieków zachodzą w jednym reaktorze, i jest szeroko rozpowszechniona w przemyśle, choć rzadko stosowana w zakładach komunalnych. Anne Jargstorf, inżynier ochrony środowiska i kierownik działu w REMONDIS dodaje, że „Technologia SBR jest prosta, bardzo wydajna oraz dała się bez problemu zastosować w Gemünden”. Oczyszczoną wodę można wprowadzać bezpośrednio do rzeki Men. Gazeta lokalna Main-Post opisuje obiekt budowlany jako „pokazowy projekt” w regionie. Stare i zdecentralizowane zakłady mają być teraz po kolei wyłączane z eksploatacji i demontowane. Techniczne zarządzanie zakładem przez REMONDIS Aqua opłacało się również mieszkańcom Gemünden, bowiem opłaty za ścieki już w zeszłym roku spadły o 21%. „Tym samym połączenie zakładu komunalnego z Gemünden z REMONDIS Aqua już dało pierwsze efekty,” można było przeczytać w komentarzu w gazecie Main-Post. (dartsch)

Wspólnymi siłami

TOSZEK I REMONDIS AQUA TWORZĄ TERAZ JEDEN ZESPÓŁ

Aby poradzić sobie z modernizacją infrastruktury coraz więcej miast i gmin polskich stawia na współpracę z prywatnym partnerem. Toszek na Śląsku zdecydował się na REMONDIS Aqua.

Ponad rok temu Rada Miejska w Toszku postanowiła poszukać partnera prywatnego do wykonywania zadań gospodarki wodno-ściekowej i odsprzedać 50% udziałów w spółce skarbu gminy – Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Toszku. Po rozpoczęciu publicznej procedury przetargowej Miasto i Gmina Toszek zdecydowało się na współpracę z REMONDIS Aqua. Wspólna spółka REMONDIS Aqua Toszek zajmuje się świadczeniem usług zaopatrzenia w wodę pitną oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków, a ponadto sprzątnięciem miasta w lecie i zimie, zarządzaniem zasobem mieszkaniowym oraz eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. REMONDIS jest za pośrednictwem REMONDIS Sp. z o.o. liderem branżowym w Polsce i w Toszku już od pewnego czasu zajmuje się gospodarką odpadową.

Miasto i Gmina Toszek leży 50 kilometrów na zachód od Katowic w województwie śląskim i liczy ok. 10.000 mieszkańców. Jednym z powodów częściowej prywatyzacji spółki komunalnej jest konieczność poczynienia inwestycji infrastrukturalnych. „Decyzja o zastosowaniu modelu szeroko rozumianego partnerstwa publiczno-prywatnego na pewno nie należała do łatwych. Jestem jednak przekonany, że była

„Partnerstwo Miasta i Gminy Toszek z REMONDIS to doskonały przykład tego, jak można żyć razem w zjednoczonej Europie, w której nie powinno być granic.”

Profesor Jerzy Buzek, poseł do Parlamentu Europejskiego i były premier Rzeczypospolitej Polski.

to właściwa decyzja,” skomentował profesor Jerzy Buzek, poseł do Parlamentu Europejskiego i patron uroczystości inauguracyjnej współpracy.

Stacje i sieci wodociągowe oraz kanalizacja w Toszku wymagają pilnie modernizacji – zwłaszcza mając na uwadze spełnianie wymogów unijnych. Dzięki wsparciu REMONDIS będzie można przeprowadzić potrzebne inwestycje. Dla REMONDIS Aqua uczestnictwo w nowej spółce oznacza wejście na śląski rynek gospodarki wodno-ściekowej. „Toszek jest idealny, aby stąd rozwijać działalność i pozyskiwać kolejne zlecenia w regionie,” uważa Helena Dytkiewicz, członek zarządu REMONDIS Aqua w Polsce. (dartsch)

Już połowa wszystkich spółek komunalnych w Polsce to spółki kapitałowe.

Profesor Jerzy Buzek, europoseł i były premier Polski. W tle (od lewej): Burmistrz Toszka Jacek Zarzycki i Helena Dytkiewicz – członek zarządu REMONDIS Aqua.

Makulatura dzisiejszego dnia to jutro już pudełko na buty.

REMONDIS zaopatruje przemysł papierniczy surowcami

REMONDIS JEST W NIEMCZECH NAJWIĘKSZYM DOSTAWCĄ MAKULATURY –DOSTARCZA ŁĄCZNIE 2.400.000 TON SUROWCA

Przeciętnie obywatel Niemiec zbiera w roku ok. 80 kg makulatury. Z makulatury wyrabia się nowy papier – to prawie idealny recykling. Dla międzynarodowego przemysłu papierniczego makulatura stała się z czasem jednym z najważniejszych źródeł surowców.

Przed oczami miga pocztówka z Tunezji, dwa zeszyty szkolne, pudełko z butów, plik gazet. W sortowniach papieru REMONDIS przygotowuje zbieraną makulaturę, tektury i kartonaże do ponownego użytku. Papier pochodzi z gospodarstw domowych, z drukarni, sklepów i zakładów przemysłowych. Folie i inne czynniki zakłócające procesy są wysortowane, potem makulatura podzielona według jakości i sprasowana do bali papieru trafia do przetwórci papieru.

W zeszłym roku zebrano w całym Niemczech, zarówno w gospodarstwach domowych jak i zakładach przemysłowych, łącznie 15,5 miliona ton makulatury. To światowy rekord w przeliczeniu na mieszkańca. Obecnie w Niemczech papier gazetowy, opakowania i tektura są wykonywane niemal wyłącznie z makulatury. Takie działania znacząco przyczyniają się do ochrony środowiska i klimatu, bowiem zgodnie z danymi z Instytutu IFEU z Heidelbergu przy produkcji papieru z makulatury zużywa się o prawie dwie trzecie mniej energii i o 60% mniej wody niż w tradycyjnych procesach produkcyjnych. Na ten sposób produkcji papieru przypada też o trzy czwarte mniej ścieków, zaś efekt cieplarniany zmniejsza się o jedną czwartą w porównaniu ze skutkami produkcji papieru z drewna.

Duży popyt na europejską makulaturę istnieje w Azji. Tam przemysł papierniczy bardzo się rozrósł, a popyt na surowce wzrasta sukcesywnie. „Z Azji przewozi się do Europy wiele produktów. Wykorzystujemy powrotne transporty do przewozu makulatury. Podliczając wszystko razem transport morski z Hamburga do Szanghaju wypada nie drożej niż przewóz ciężarówką do Monachium”, szacuje Thorsten Feldt, Członek Zarządu REMONDIS Trade & Sales GmbH. Jednak największymi odbiorcami makulatury od REMONDIS są firmy niemieckie, takie jak Rhein Papier GmbH lub przedsiębiorstwo Smurfit Kappa Zülpich Papier GmbH w Nadrenii. Rhein Papier posiada jedną z najszybciej pracujących maszyn papierniczych na świecie, PM 1. Ze 100-procentowej

„Przetwarzamy makulaturę na jakościowo doskonały surowiec, w mniej niż 24 godziny.”
Thorsten Feldt, Członek Zarządu REMONDIS Trade & Sales GmbH

makulatury kolońska firma wytwarza prawie 300.000 ton papieru gazetowego na rok, między innymi dla niemieckiego dziennika BILD. „Dzisiejsze wydanie gazety BILD może być, teoretycznie, drukowane na tym samym papierze co wczorajsze wydanie. Przygotowanie surowca i ponowne zużycie zajmuje mniej niż 24 godziny,” dodaje Thorsten Feldt. W kolońskiej przetwórci makulatury surowiec przywieziony przez REMONDIS jest najpierw rozdrabniany i rozpuszczany w wodzie w ogromnych bębnach. Rozpuszczony papier przechodzi kilka etapów sortowania w celu odseparowania pozostałych zbędnych składników. W wirówce oddziela się →

Pierwszą metodę przetwarzania makulatury wynalazł w 1666 roku profesor uniwersytetu w Getyndze, Justus Claproth.

„Jeden z filarów naszej strategii działania stanowi budowanie zamkniętych cykli przetwarzania surowców. Obok gospodarczego aspektu ważna jest dla nas idea, że wychodząc poza obręb teoretycznych dywagacji aktywnie przyczyniamy się do ochrony klimatu i do lepszego gospodarowania surowcami.”

Thomas Conzendorf, Zarząd REMONDIS AG & Co. KG

❄️ RHEIN PAPIER

Rhein-Papier wyróżnił REMONDIS jako swojego partnera logistycznego roku 2006.

W całej Europie co roku produkuje się łącznie 100 milionów ton papieru – z czego prawie połowę z makulatury. W Niemczech procent przetwarzania makulatury jest znacznie wyższy.

- spinacze i zszywki. Na końcu wypłukuje się farbę drukarską. W tym celu podgrzewa się papierową papkę i zaprawia się ją specjalnym mydłem. Od dołu do kotłów doprowadza się strumień powietrza, tak że powstaje piana. Pęcherze piany unoszą się ku górze i przenoszą tam cząsteczki farby drukarskiej. Na końcu procesu po prostu odcedza się farbę i pianę.

Z oczyszczonej papki z makulatury można teraz wytwarzać nowy papier. Razem z dużą ilością wody papka trafia na tory maszyny wytwarzającej papier. Wówczas zawartość wody w papce wynosi 98 – 99%. Następnie należy wycisnąć i odessać wodę z torów produkcyjnych. Potem wilgotny papier jest suszony w wysokiej temperaturze. Cała procedura odbywa się w ekspresowym tempie. Licząca sobie

100 metrów długości maszyna przerabia makulaturę z prędkością prawie 130 km/h. Wstęgi papieru są błyskawicznie zwijane i następnie przycinane. Jedna bela liczy sobie ok. 35 kilometrów papieru – to wystarcza na kilkaset egzemplarzy gazety. Papier wzmacnia się jedynie skrobią kukurydzianą albo kartoflaną. Poza tym nie potrzeba więcej chemii.

W ten lub podobny sposób wytwarza się w Niemczech corocznie ponad 20 milionów ton nowego papieru, tektur, kartonów. Trzy czwarte z tych produktów powstaje z makulatury. Największym odbiorcą papieru z makulatury są producenci opakowań (60%) i papierów graficznych (26%). Jednak aby utrzymać cykl recyklingowy w ruchu, potrzeba również nieprzetworzonego jeszcze papieru, jaki stosuje się choćby do produkcji ilustrowanych magazynów. Choć papier może mieć świetną jakość, to nie można go przetwarzać w nieskończoność. „Szacuje się, że włókno celulozy po siedmiu do ośmiu cyklach recyklingu staje się zbyt drobne, aby być ponownie użytkowane,” wyjaśnia Thorsten Feldt. Cykl papierniczy wymaga zatem permanentnej kuracji odmładzającej, aby móc funkcjonować. (dartsch)

Do produkcji 1 tony papieru potrzeba 1,8 tony makulatury.

Rzut okiem na skład belek papieru firmy Rhein-Papier GmbH.

Usługi dla przemysłu

Inspekcja generalna w rafinerii

BUCHEN GROUP CZYŚCI RAFINERIĘ ROPY NAFTOWEJ W GELSENKIRCHEN

Kiedy rafineria robi generalne porządki, to oznacza to zdwojony wysiłek dla tysięcy pracowników przez kilka tygodni. Prace przebiegają w ekstremalnych warunkach i pod presją czasową. Spółka-córka REMONDIS, Buchen Group, specjalizuje się w nieszkodliwych dla środowiska technologiach sprzątania zakładów w ramach inspekcji generalnej tego typu.

Tego lata przez pięć tygodni wszystkie instalacje rafinerii naftowej w Gelsenkirchen-Horst stały unieruchomione. Zakład należy do grupy Ruhr Oel GmbH, spółki typu joint-venture koncernów naftowych Deutsche BP AG i Petroleos de Venezuela. Rafineria została rozłożona na części składowe i oczyszczona. Po wykonaniu również potrzebnych prac naprawczo-konserwacyjnych nastąpił odbiór technicznej instalacji. Taki „bezruch”, jak to nazywają fachowcy z branży, należy przeprowadzać co kilka lat. Tak przewidują przepisy prawa.

W pracach konserwacyjno-sprzątających uczestniczyło chwilami do 3.000 pracowników z firm partnerskich z całego świata. Zamieszkali oni w tymczasowo wybudowanym miasteczku kontenerowym. Firma Buchen Group oczyściła w Gelsenkirchen około 1.000 urządzeń, w tym wymienniki ciepła, chłodnice, piece, wieże, zbiorniki rezerwowe i rurociągi. Ponadto wymieniła katalizatory. W postawionych przez siebie boksach myjących wyczyszczono części instalacji za pomocą wysokociśnieniowych urządzeń myjących. 200 litrów gorącej wody na minutę tryska z ciśnieniem do 1.000 bar z dyszy urządzenia. Tylko w ten sposób udaje się odebrać zaskorupiałe złoje oleju. Dno pojemnika jest szczelnie zamknięte. Oddzielacze oleju, katalizatory i specjalna oczyszczalnia służą temu, by oczyścić używaną wodę i odzyskać możliwie dużo ropy.

BUCHEN GROUP

Buchen UmweltService należy do czołowych przedsiębiorstw świadczących usługi dla zakładów przemysłowych w Niemczech. Od sprzątania zakładów i tankowców, przez konserwację elektrowni kanalizacji, wywóz osadów ściekowych, po przeprowadzanie okresowego czyszczenia oraz handling katalizatorów w rafinerii – Buchen jest europejskim liderem w zakresie świadczonych usług przemysłowych.

W Gelsenkirchen Ruhr Oel GmbH prowadzi drugą co do wielkości rafinerię w Niemczech. W obu zakładach należących do rafinerii, Horst i Scholven, ropę naftową przetwarza się między innymi na olej napędowy, benzynę, olej opałowy, naftę i bitum. Moc przerobowa to 12,9 milionów ton ropy naftowej rocznie. 18 milionów litrów paliw codziennie wyjeżdża z rafinerii, chyba że akurat przyszedł czas na konserwację zakładu. W tym czasie produkcja zostaje całkowicie wstrzymana. A kiedy nie płynie ropa, nie płyną też pieniądze. Dlatego prace należy wykonywać wyjątkowo precyzyjnie i sprawnie. Fachowcy Ruhr Oel zaplanowali całą akcję co do szczegółu, każdy ruch jest przygotowany. A jeśli terminy obsuną się choćby o kilka dni, to szkody można liczyć w milionach euro. Jednakże w zakładach w Gelsenkirchen wszystko poszło zgodnie z planem, a po pięciu tygodniach rafinerię można było na nowo uruchomić.

Fachowcy od czyszczenia w Buchen Group musieli w ciągu pięciu tygodni wyczyścić ok. 1.000 urządzeń i części składowych instalacji.

PDVSA

RUHR OEL GMBH

Należy właściwie postępować z odpadami niebezpiecznymi, aby nie obciążać niepotrzebnie środowiska.

Odpady przemysłowe

Ochrona środowiska wymaga współpracy międzykontynentalnej

NIEMCY EKSPLOATUJĄ NA CAŁYM ŚWIECIE NAJLEPSZE INSTALACJE DO SPALANIA ODPADÓW PRZEMYSŁOWYCH

Planowany import odpadów niebezpiecznych z Australii znalazł się w ostatnich miesiącach na pierwszych stronach gazet. Czy transport toksycznych odpadów przez pół świata ma sens? REMONDIS aktualności pyta o to dr Ludwiga Ramachera, chemika, zajmującego się ochroną środowiska i długoletniego pracownika REMONDIS Industrie Service.

REMONDIS aktualności: Panie Doktorze, o jakie materiały chodzi w tym imporcie do Niemiec w celu unieszkodliwienia?

Ludwig Ramacher: Przede wszystkim chodzi o HCB i odpady budowlane zawierające HCB. HCB jest skrótem od sześciochloru benzolu, który dawniej był używany do produkcji pestycydów. HCB ze względu na swój skład chemiczny jest bardzo stabilny i praktycznie nie ulegający

rozpadowi w środowisku. Zgodnie z Konwencją Sztokholmską wytwarzanie i stosowanie HCB jest już zabronione. W przypadku 22.000 ton z Australii chodzi o odpady, które już od 20 lat są deponowane na składowisku koło Sydney i zagrażają wodom gruntowym.

REMONDIS aktualności: Dlaczego odpady zanieczyszczone HCB mają być przywiezione z Australii przez Afrykę Południową do Niemiec? To brzmi absurdalnie.

„Niemcy, mając bardzo dobre instalacje do spalania odpadów niebezpiecznych, przejmują część odpowiedzialności za politykę ochrony środowiska” Minister ochrony środowiska Sigmar Gabriel w wywiadzie dla magazynu „Der Spiegel”.

Ludwig Ramacher: Ale takie nie jest. Odpady zawierające HCB mogą być unieszkodliwione tylko zgodnie z przepisami ochrony środowiska, czyli spalony w wysokiej temperaturze w instalacjach, które są przystosowane do spalania materiałów zawierających chlor. Na całym świecie tego typu instalacje można policzyć na palcach jednej ręki, a większość z nich znajduje się w Europie. Tylko one są w stanie w wysokiej temperaturze rozbić chemiczną strukturę HCB, tak aby molekuly zostały rozłożone na nieszkodliwe części składowe.

REMONDIS aktualności: Dlaczego na takim kontynencie jak Australia nie ma tego typu instalacji?

Ludwig Ramacher: Są nawet dwie mniejsze instalacje w Australii, które mogłyby ewentualnie przekształcić ten materiał. Jednak zdolności produkcyjne tych instalacji leżą poniżej 500 ton rocznie – można więc sobie obliczyć, jak długo trwałoby unieszkodliwienie 22.000 ton. Poza tym te instalacje są w pełni obciążone.

REMONDIS aktualności: Przeciwnicy transportu argumentowali, że unieszkodliwienie w Niemczech jest ryzykowne ze względu na ludzkie zdrowie.

Ludwig Ramacher: Te obawy są nieuzasadnione. Spaliny w tych instalacjach przechodzą przez wielostopniowe instalacje oczyszczania i filtry. Emisja jest monitorowana przez 24 godziny na dobę, a wartości pomiarowe przekazywane są online do właściwych organów. Wartości te leżą dużo poniżej granicy ustawowej – a w Niemczech mamy najbardziej restrykcyjne normy na całym świecie.

REMONDIS aktualności: Chociaż federalne ministerstwo środowiska zgodziło się na ten transport, w ostatniej chwili przeszkadzili temu ministrowie środowiska w Schleswig-Holstein i w Nadrenii-Westfalii. Co się stanie teraz z tym materiałem?

Ludwig Ramacher: To dobre pytanie. Wszystkie alternatywy są gorsze. Możemy tylko mieć nadzieję, że Australia znajdzie dla tego odpadu podobne, nie zagrażające środowisku rozwiązanie w innym kraju. Australia, która ma taką samą ilość mieszkańców jak Nadrenia-Westfalia, jest o wiele za mała, aby eksploatować instalacje o takiej wydajności zgodnie z rachunkiem ekonomicznym. Zakaz termicznego

unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych w krajach, w których budowa instalacji termicznego przekształcania nie ma uzasadnienia ekonomicznego, powinien być poddany pod rozwagę.

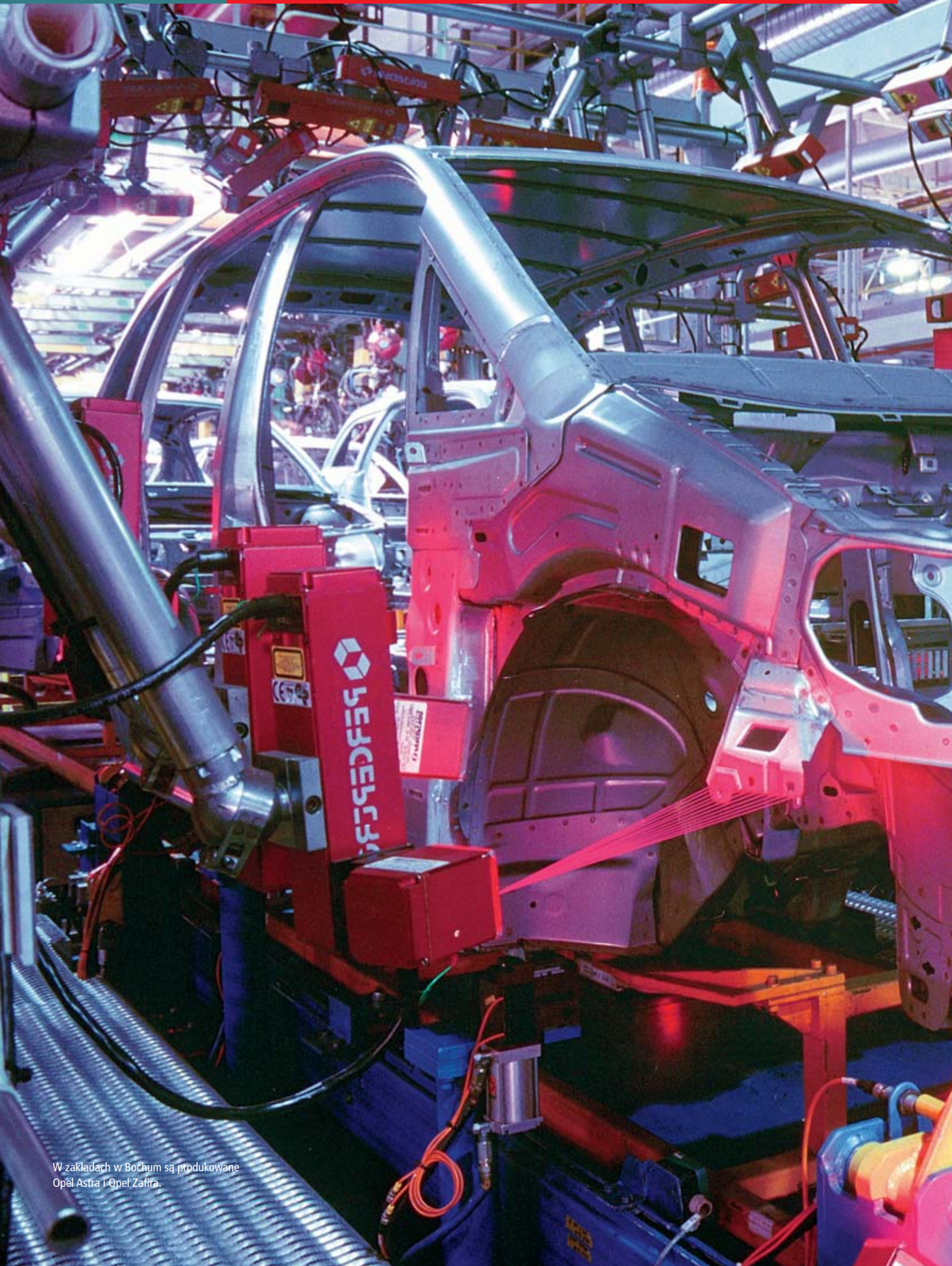
REMONDIS aktualności: Jakie skutki miałby generalny zakaz importu odpadów niebezpiecznych do Niemiec?

Ludwig Ramacher: 20 do 25 procent materiałów przekształcanych obecnie w instalacjach niemieckich pochodzi z zagranicy. Przy zakazie importu – co nie jest przedmiotem dyskusji – niektóre instalacje musiałyby zostać zamknięte. To byłby naprawdę absurd: najlepsze na świecie instalacje zostałyby wyłączone po to, aby materiał był przekształcany w mniej ekologiczny sposób w innych krajach. Chciałbym przypomnieć w związku z tym katastrofę środowiskową, która przed kilkoma laty wydarzyła się na Wybrzeżu Kości Słoniowej – takie grzechy wobec ludzi i środowiska nie powinny mieć miejsca. Temu należy zapobiegać, a nie bezpiecznemu spalaniu odpadów niebezpiecznych w najlepszych na świecie instalacjach z zabezpieczeniami najwyższej jakości. Wywiad przeprowadziła Katja Dartsch

REMONDIS eksploatuje instalacje do spalania odpadów niebezpiecznych o łącznej wydajności 124.000 ton rocznie.

Import i eksport odpadów niebezpiecznych

- Zgodnie z Konwencją z Bazylei odpady niebezpieczne muszą w pierwszej kolejności być przekształcane w kraju, a eksport należy ograniczyć do minimum. Eksport do krajów rozwijających się jest całkowicie zabroniony.
- Niemcy mają wystarczające moce przerobowe w zakresie przekształcania odpadów niebezpiecznych: 16 milionów ton rocznie.
- Rocznie importuje się do Niemiec prawie 6 milionów ton odpadów niebezpiecznych, a 1,1 miliona ton jest eksportowanych.
- Niemcy dzięki producentom nawozów sztucznych jak Bayer i BASF są największym eksporterem pestycydów.

W zakładach w Bochum są produkowane Opel Astra i Opel Zafira.

Opel jest drugim co do wielkości niemieckim producentem samochodów, posiada zakłady w Rüsselsheim, Bochum, Kaiserslautern i Eisenach. Koncern zatrudnia ok. 28.000 pracowników.

Usługi dla przemysłu

Opel zlecił REMONDIS prowadzenie gospodarki odpadami w swoim zakładzie

OD 20 LAT ŚWIADCZYMY USŁUGI DLA ZAKŁADU W BOCHUM

Każdego ranka setki pracowników wjeżdżają do zakładu w Bochum, chociaż wcale nie są tu zatrudnieni. Są to pracownicy obcych firm, takich jak REMONDIS, które świadczą usługi dla zakładu.

W Bochum schodzi z taśmy najbardziej popularny model Opla: Astra. W Bochum są produkowane Opel Astra i Opel Zafira. Poza tym osie i układy napędowe. 9.700 pracowników utrzymuje zakład w ruchu. Podczas produkcji wytwarza się duże ilości odpadów: drewno, metale, osady i lakiery, rozpuszczalniki, papier. Prawie 50 różnych frakcji. Za zbiórkę i przetwarzanie tych odpadów odpowiada REMONDIS – już od 20 lat.

Od 1987 r. REMONDIS ma własne biuro na terenie zakładu. „W ten sposób klient może zawsze nawiązać z nami kontakt, a nasze usługi są zintegrowane z bieżącym procesem produkcyjnym” mówi Raphael Meschede, członek Zarządu siostrzanej spółki REMONDIS: GSL Spółka Usługowa i Logistyczna. On i jego koledzy biorą udział w szkoleniach i seminariach koncernu i zawsze dowiadują się, gdzie mogą pojawić problemy. Tak bliskie sąsiedztwo się oplaca – np. w formie innowacji. Na terenie zakładu REMONDIS skonstruował prasokontenery ze zintegrowanym urządzeniem podnoszącym, które się sprawdziły i w międzyczasie znalazły zastosowanie w całym przedsiębiorstwie.

Poza zarządzaniem odpadami REMONDIS świadczy także inną usługę, świadcząca o tym, że jest przedsiębiorstwem wielozadaniowym i elastycznym: REMONDIS eksploatuje lakiernię małych elementów. Pracują tu 22 osoby. Gruntują oni błotniki, drzwi, pokrywy bagażników – łącznie 1.200 różnych elementów karoserii. W tym codziennie 1.000 płyt dociskających, elementów łączących komorę silnika z wnętrzem samochodu. W przeciwieństwie do innych części, które są dostarczane do warsztatów w regionie, płyty dociskające są potrzebne do bieżącej produkcji. Meschede: „Jeżeli nie zrobimy płyt na czas, produkcja stanie.” Lakiernia położona jest na kilku piętrach, małe elementy muszą przejść przez 11 płuczek, zanim są gotowe do dalszej obróbki. W ten sposób REMONDIS stał się integralną częścią produkcji samochodów w największym koncernie samochodowym świata General Motors – i to nie tylko w zakładzie w Bochum. (dartsch)

Przekształcanie termiczne

Stawić czoła naciskom

PEŁNE WYKORZYSTANIE MOCY PRZEROBOWYCH NOWYCH SPALARNI W STASSFURT JEST ZAPEWNIONE

Od końca 2007 r. w Stassfurt 300.000 ton odpadów komunalnych będzie przekształcanych na prąd i parę.

W Stassfurt koło Magdeburga powstaje nowy zakład REMONDIS: instalacja termicznego przekształcania odpadów, która ma zaopatrywać w energię sąsiadujące zakłady przemysłowe. Pierwszą próbę instalacja już zdała: próba ciśnienia wody w obydwóch kotłach na parę wodną o mocy 98,3 bar została zakończona pomyślnie. „Trzymamy się harmonogramu. Już pod koniec 2007 r. instalacja zostanie oddana do użytku”, mówi Bernd Fleschenberg, członek Zarządu siostrzanej spółki REMONDIS: EVZA Centrala energetyczna i recyklingowa. W przyszłości w Stassfurt będzie przekształcanych energetycznie ponad 300.000 ton odpadów komunalnych i komunalnopodobnych odpadów przemysłowych. Pozyskana w ten sposób energia zasili

leżący w pobliżu zakład produkujący sodę. Do tego zakładu REMONDIS będzie dostarczał rocznie 75.000 megawatogodzin prądu i 360.000 megawatogodzin pary. Instalacja ta, mimo boomu na tym rynku jest w pełni dociążona. REMONDIS jako największe przedsiębiorstwo recyklingowe, działające na terenie całego kraju, może przerzucić masę odpadów z innych instalacji termicznego przekształcania lub instalacji biologiczno-mechanicznych do instalacji w Stassfurt. Poza tym REMONDIS będzie w tej instalacji dodatkowo przekształcał odpady komunalne zebrane w Braunschweigu, które będą w ekologiczny sposób dowożone koleją. [\(dartsch\)](#)

Gospodarka energetyczna

Znakomite paliwo chroni klimat

REMONDIS WIELOKROTNIENIE ZOSTAŁ ODZNACZONY ZA WYSOKĄ JAKOŚĆ SWOICH PALIW ALTERNATYWNYCH

Liczne elektrownie i cementownie stosują paliwa zastępcze, pozyskiwane z wysokokalorycznych odpadów, które są bardziej przyjazne dla klimatu i środowiska. Ponieważ paliwa alternatywne składają się w przeważającej części z komponentów biogennych jak drewno, papier/tekstura i substancje bawełniane, emisja szkodliwych dla klimatu gazów jest znacznie ograniczona niż przy zastosowaniu paliw kopalnych. W zeszłym roku w całych Niemczech zużyto 2,5 milio-

nów ton paliw alternatywnych. REMONDIS produkuje rocznie 350.000 ton paliw alternatywnych i w ten sposób przyczynia się do redukcji CO₂ na porównywalnym poziomie. Organizacja BGS, zajmująca się paliwami alternatywnymi i drewnem recyklingowym przyznała zakładom REMONDIS w Meschede i Lünen oraz spółce R.A.B.E. Przetwarzanie odpadów z siedzibą w Meschede, w której REMONDIS posiada udziały, znak jakości RAL-GZ 727 lub RAL-GZ 724. [\(dartsch\)](#)

Usługi dla przemysłu

MUEG czyści jezioro Teer

W SŁOWENII MUEG OCZYSZCZA JEZIORO ZANIECZYSZCZONE ŻYWICĄ KWASOWĄ.

Żywica kwasowa powstaje w rafinerii podczas przerobu ropy z zastosowaniem kwasu siarkowego. W słoweńskiej Pesnica Dvor żywica kwasowa – inaczej nazywana smołą kwasową – została zgromadzona w wielkim naturalnym zagłębieniu. Zlecenie na opróżnienie i oczyszczenie tego zagłębienia od firmy Petrol i słoweńskiego Ministerstwa Ochrony Środowiska otrzymała firma MUEG (Mitteldeutsche Umwelt- und Entsorgungs GmbH) z Braunsbedra

(Sachsen-Anhalt), w której REMONDIS posiada udziały, oraz firma Gorenje. Trzeba wykopać 17.500 ton smoły kwasowej i 7.000 ton zanieczyszczonej ziemi przy pomocy obrotowego dźwigu wieżowego i przetransportować koleją do Niemiec. Z żywicy kwasowej MUEG wytwarza mieszane paliwo, służące do opalania elektrowni Schwarze Pumpe, leżącej w pobliżu Cottbus. [\(arndt\)](#)

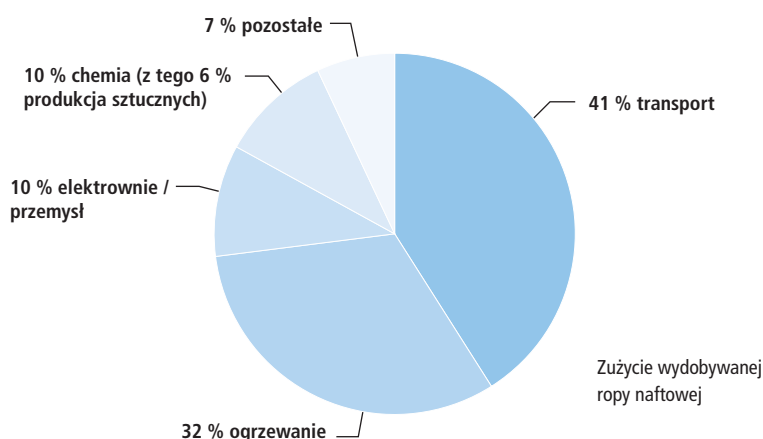

Recykling tworzyw sztucznych

REMONDIS chroni zasoby naturalne

DZIĘKI ZBIÓRCIE I PRZETWARZANIU TWORZYW SZTUCZNYCH OCZYSZCZAMY ROPĘ NAFTOWĄ

Do produkcji tworzyw sztucznych potrzebna jest duża ilość ropy naftowej. Przy ich produkcji wykorzystuje się 6 procent wydobywanej ropy. Aby móc wytworzyć 1 tonę etylenu do produkcji tworzyw sztucznych, potrzeba ok. 3,7 ton nafty, czyli ok. 18,7 ton ropy naftowej. Dzięki recyklingowi odpadów z tworzyw sztucznych aktywnie chronimy zasoby naturalne. REMONDIS przetwarza rocznie ok. 109.000 ton tworzyw sztucznych i produkuje z nich 43.000 ton granulatów i płatków. W wyniku tego rocznie oszczędza się w przybliżeniu 1,5 miliona ton ropy naftowej. (Iöderbusch)

Recykling metali

TSR rozwija się na wschodzie

WZROST ILOŚCI O 10%

Największe w Niemczech przedsiębiorstwo zajmujące się recyklingiem odpadów metalowych dalej się rozwija: grupa TSR przejęła wschodniemieckie przedsiębiorstwo K & L Rohstoff und Recycling GmbH. Niemiecki Urząd Ochrony Konsumentów i Konkurencji już zaakceptował przejęcie. Grupa TSR, w której REMONDIS posiada 60% udziałów, wzmocniła w ten sposób swoją pozycję w Saksonii i w Turynii i może dalej się rozwijać. Grupa TSR znajduje się bez wątplenia na dobrej drodze: tylko w ostatnich 12 miesiącach przedsiębiorstwo zwiększyło pozysk odpadów metalowych o 10%, co daje 11 milionów ton rocznie.

Przedsiębiorstwo K & L Rohstoff und Recycling zostało założone w 1993 r. pod nazwą „Kern und Lenhart” i zatrudniało ok. 50 pracowników. Zajmuje się zbiórką złomu stalowego, metali nieżelaznych oraz złomu odlewniczego i przy pomocy nożyc, pras i innych urządzeń przygotowuje do dalszego przetwarzania. Metal pochodzi z tokarni i kuźni, a także z gospodarstw domowych. Odbiorcami przetworzonych surowców są stalownie i odlewnie w Niemczech Wschodnich. Przedsiębiorstwo K & L Rohstoff und Recycling ma 8 zakładów w Niemczech Wschodnich i jeden w Czechach. (schreyer)

REMONDIS daje młodym ludziom przyszłość

Wykształcenie

REMONDIS otwiera perspektywy

PNAD 1.300 UCZNIÓW W RHENUS, SARIA I REMONDIS

Tyłu jeszcze nigdy nie było: ponad 1.300 młodych ludzi zdobywa obecnie wykształcenie w REMONDIS i przedsiębiorstwach siostrzanych SARIA i Rhenus.

Minister środowiska Sigmar Gabriel mocno angażuje się w stworzenie dalszych możliwości kształcenia w branży ochrony środowiska i powołał do życia projekt „Środowisko stwarza perspektywy”. Minister mówi: „Także w tym roku brakuje w Niemczech miejsc, gdzie można zdobyć wykształcenie. Z drugiej strony takie branże jak ochrona środowiska, energia ze źródeł odnawialnych okazały się w ostatnich latach motorem napędowym rozwoju. Dzięki naszemu projektowi chcemy przyczynić się do tego, aby przy okazji tego dynamicznego rozwoju gospodarczego powstały

nowe miejsca kształcenia.” REMONDIS od lat angażuje się w kształcenie następców i wspiera akcję Gabriela. Kiedy w lipcu minister odwiedził Lippewerk w Lünen, powiedział do prasy: „REMONDIS był jednym z naszych pierwszych partnerów”.

Tego lata 400 młodych ludzi zaczyna swoje życie zawodowe w przedsiębiorstwach grupy. W ten sposób łączna liczba uczniów w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 42 procent i wynosi dokładnie 1.304. „Nasze zapotrzebowanie na dobrze wykształconych ludzi i zaangażowanych następców

WYKSZTAŁCENIE W REMONDIS

Zawody chemiczno techniczne

Laborant chemiczny
Chemik

Zawody w zakresie techniki samochodowej

Mechanik w zakresie usług samochodowych
Mechanik konstruktor
Mechanik pojazdów ciężarowych / Technik pojazdów użytkowych

Zawody w zakresie ochrony środowiska

Specjalista w zakresie ścieków
Specjalista w zakresie gospodarki recyklingowej i odpadami
Specjalista w zakresie usług oczyszczania rur i kanałów oraz usług przemysłowych

Zawody ekonomiczne

Ekonomista VWA lub Bachelor of Art (BA)
Pracownik biurowy
Specjalista w zakresie handlu hurtowego i zagranicznego
Ekonomista w zakresie handlu przemysłowego

Ekonomista w zakresie komunikacji biurowej
Ekonomista w zakresie przemysłu samochodowego
Ekonomista w zakresie spedycji i logistyki
Ekonomista w zakresie usług transportowych
Ekonomista w zakresie turystyki
Specjalista w zakresie dialogu marketingowego
Spedytor

Zawody IT

Informatyk dyplomowany
Specjalista informatyk
Informatyk-ekonomista
Ekonomista w zakresie systemów IT

Zawody elektroniczne

Elektronik w zakresie techniki automatyzacji
Elektronik w zakresie techniki operacyjnej
Elektronik w zakresie techniki energetycznej i budowlanej

Zawody w zakresie przemysłu metalowego

Technika wyposażenia

Mechanik przemysłowy technika operacyjna
Mechanik konstruktor
Mechatronik
Operator maszyn i urządzeń
Ślusarz

Zawody rzemieślnicze i logistyczne

Kierowca zawodowy
Specjalista w zakresie usług agrarnych
Specjalista logistyki portowej
Specjalista logistyki magazynowej
Specjalista gospodarki magazynowej
Specjalista gospodarki wodno-ściekowej
Ogrodnik
Specjalista - pakowacz
Asystent logistyka
Logistyk
Pracownik w zakresie nawierzchni drogowej
Pracownik w zakresie budowy dróg
Specjalista w zakresie utrzymania dróg i ulic
Mechanik w zakresie techniki tworzyw sztucznych i kauczuku
Technik pomiarowy

rośnie – oferując miejsca edukacyjne staramy się zbudować podwaliny do zdobycia wykwalifikowanych pracowników,” mówi Andreas Oellerich, szef personalny w REMONDIS. Wykształcenie można zdobyć w 47 różnych zawodach – od ekonomisty w zakresie handlu przemysłowego, mechanika-konstruktora i zawodowego kierowcy do technika pomiarowego i laboranta chemicznego (patrz tabela).

Nauki w REMONDIS, wiodącym przedsiębiorstwie branży wodno-ściekowej i recyklingowej, są bardzo poszukiwane. Z tego powodu niektórzy nawet zmieniają miejsce zamieszkania. Tak jak Peter Enke, który kończy studium w centrali przedsiębiorstwa: „Aby móc kształcić się w REMONDIS przeniosłem się z Berlina do Lünen. To czego tu się uczę da mi w przyszłości więcej możliwości.”

Fakt, że wielu absolwentów znajduje potem w REMONDIS pracę na kierowniczych stanowiskach świadczy o tym, że

ma rację. Na przykład Klaus Rohmann, który swego czasu uczył się w REMONDIS, jest dzisiaj szefem działu controllingu. Mówi: „Od początku mnie fascynowało, że w REMONDIS tak wielu młodych ludzi na szanse przejąć odpowiedzialne stanowisko i mieć wpływ na rozwój przedsiębiorstwa.” Także Michaela Koch mogłaby jeszcze raz uczyć się w REMONDIS: „REMONDIS jest ambitnym przedsiębiorstwem rodzinnym. Kto jest zaangażowany i dobrze wykonuje pracę, dla tego droga do kariery stoi otworem.” Jej kariera zaczęła się od pracy w czasie wakacji. Dzisiaj jest kierowniczką działu sprzedaży w PROVERO GmbH, odpowiedzialną za zarządzanie zezwoleniami. Patrząc wstecz stwierdza: „Podczas nauki podobało mi się to, że dostaje się zadania, dla których trzeba znaleźć konstruktywne rozwiązanie. Tak uczymy się szybciej, jesteśmy bardziej samodzielni i musimy przejmować odpowiedzialność za swoje decyzje.” (dartsch)

Liczba miejsc kształcenia w firmach SARIA, Rhenus i REMONDIS wzrosła w 2007 r. o 42 procent.

Portret zakładu

Z łańcuchami śniegowymi w trasę

ZAKŁAD REMONDIS W NORDHARZ

Na Brocken przez ponad 300 dni w roku panuje mgła. W pozostałe dni pracownicy spółki Abfallwirtschaft Nordharz mają wspaniały widok na szczyt najwyższej góry w północnych Niemczech.

ABFALLWIRTSCHAFT
Nordharz

Abfallwirtschaft Nordharz GmbH jest wspólną spółką REMONDIS, który jest udziałowcem większościowym i powiatu Wernigerode, który do lipca należy do powiatu Harz. Działa w całym powiecie i ma zakłady w Wernigerode, Halberstadt i Quendlinburg. Klientami przedsiębiorstwa jest 250.000 mieszkańców oraz liczne zakłady i instytucje, a wśród nich browar Hasseröder Brauerei oraz kolejki wąskotorowe Harzer Schmalspurbahnen GmbH.

Po zmianach politycznych w 1989 r. powiat Wernigerode zaczął szukać prywatnego partnera, aby zbudować nowoczesną gospodarkę odpadami. Wybór padł na REMONDIS; negocjacje prowadził osobiście Norbert Rethmann, syn założyciela przedsiębiorstwa, który dzisiaj jest przewodni-

„Wiadomo, że gospodarka recyklingowa oznacza dużo więcej niż wywóz i składowanie odpadów, więc w 1990 r. poszukaliśmy silnego i doświadczonego partnera. REMONDIS został wybrany – i był to dobry przyszłościowy wybór, który sprawdził się w powiecie Harz.”

Dr Michael Ermrich, starosta powiatu Harz i przewodniczący Rady Nadzorczej spółki Abfallwirtschaft Nordharz GmbH.

czącym Rady Nadzorczej koncernu RETHMANN AG & Co. KG. „Powiedział nam, że zakład Abfallwirtschaft Nordharz może funkcjonować dużo bardziej wydajnie, a mimo to nie będą musiały zostać zlikwidowane miejsca pracy”, wspomina członek Zarządu Gabrielle Rohr. „I tak też było. Rozwijaliśmy się krok po kroku i stale zwiększaliśmy ilość pracowników, z 85 do aktualnie 145.” Została zbudowana sortownia surowców wtórnych, instalacja przetwarzania gruzu budowlanego i odpadów drewnianych. Dwa z trzech składowisk odpadów powiatu są obecnie rekułtywowane. Park samochodowy zakładu składa się z 55 pojazdów, które jeżdżą na paliwie biodiesel. Wśród nich jest także bardzo mała śmieciarka, która może opróżnić tylko 100 pojemników. „Ten mały pojazd jest nam potrzebny do odbierania odpadów z wąskich uliczek historycznych starych miast, np. z miasta Quedlinburg, należącego do dziedzictwa kulturowego”, mówi Gabrielle Rohr. Tak jak wszystkie inne samochody jeżdżące po Harzu, także ta mała śmieciarka musi w zimie stale wozić ze sobą łańcuchy śniegowe. Bo warunków pogodowych wokół Brocken nie należy niedoceniać, na samym Brocken przez 100 dni w roku leży śnieg. (dartsch)

Park samochodowy spółki Abfallwirtschaft Nordharz GmbH. Wszystkie pojazdy jeżdżą na paliwie biodiesel.

„Bezpieczna gospodarka odpadami” to motto nowego szkolenia dla pracowników gospodarki recyklingowej, które rozpoczęło się w połowie sierpnia w centrali REMONDIS w Lünen.

▲ Sigmar Gabriel, minister ochrony środowiska (drugi z lewej) i dr Helge Wendeburg dyrektor wydziału ministerstwa ochrony środowiska (pierwszy z prawej) zwiedzają wspólnie z Egbertem Tölle członkiem Zarządu REMONDIS (pierwszy z lewej) i dr. Hermanem Niehuesem przewodniczącym Rady Nadzorczej REMONDIS, Zakłady Lippewerk.

◀ Jürgen Rüttgers, premier kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia (drugi z lewej) i Antonius von Hebel (pierwszy z lewej) kierownik ds. komunalnych REMONDIS Region West, Gerhard Weber, Prezes Zarządu Gerry Weber International AG i Hans Vornholt, dyrektor REMONDIS Region West podczas spotkania „Dzień Przyszłości CDU”.

◀ Roland Ruscheweyh, dyrektor REMONDIS Aqua podczas uroczystego rozpoczęcia współpracy z miastem Toszek opartej na modelu PPP.

Tradycyjny toast „wodą z kotła” na budowie centrali energetycznej w Stassfurt wznoszą: dr Klaus Horch dyrektor CES-TEC, Ulrich Haake i Bernd Fleschenberg dyrektorzy EVZA.

▲ Norbert Rethmann, przewodniczący Rady Nadzorczej RETHMANN AG & Co.KG rozmawia z Lechem Wałęsą, laureatem Nagrody Nobla i byłym prezydentem Polski.

Podczas imprezy zorganizowanej przez agencję ds. wydajności kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia, pan Uhlenberg minister środowiska Nadrenii Północnej-Westfali rozmawiał z Larsem Meierlingiem, prokurentem REMONDIS Agua, o modelach kontraktowania w zakresie gospodarki wodnej sektora przemysłowego.

▲ Czysta woda dla wszystkich, w Tettau świętowano otwarcie nowych zakładów wodociągowych.

Podpisanie umowy w Zaporoziu na Ukrainie.

Biały cud na wyciągnięcie ręki!

Gospodarka recyklingowa | produkcja

Zdrowy klimat pomieszczeń i ekstremalna wydajność w dobrej cenie. CasuBlanca produkcji REMONDIS to profesjonalna farba dyspersyjna sporządzona według ekologicznych receptur. Dzięki zastosowaniu opracowanego i produkowanego przez REMONDIS pigmentu bieli o nazwie casul farby CasuBlanca charakteryzują się doskonałymi właściwościami.

Zalety, z których nie możesz zrezygnować:

- **Niesamowita wydajność:** nieważne czy matowa, czy z połyskiem, farba posiada wspaniałą zdolność krycia i wydajność do 80 m² z pojemnika 10 l.
- **Neutralny zapach** – podczas malowania i schnięcia
- **Zdrowy dom**, dzięki ekologicznej recepturze: bez dodatków – konserwantów, zmiękczaczy i impregnatów
- **CasuBlanca**, wyjątkowa farba posiadająca certyfikat nieszkodliwości ISEGA

Masz jeszcze jakieś pytania?
Casul może znacznie więcej! Spytaj o nasze produkty dla przemysłu papierniczego i budowlanego. Chętnie prześlemy dalsze informacje. Wystarczy jeden telefon, a nasi eksperci doradzą!

